

ÅRSRAPPORT 2018

CVR-nr. 70 55 81 14

SPAREKASSEN **DJURSLAND**

Godkendt på Sparekassens repræsentantskabsmøde afholdt den 28. marts 2019.

Allingåbro, den 28. marts 2019

Torben V. Blach
Dirigent

Oplysninger om Sparekassen Djursland

Sparekassen Djursland

Langgade 42, Vivild,

8961 Allingåbro

CVR-nr. 70 55 81 14

Telefon 86 48 60 22

Hjemmeside www.spardjurs.dk

E-mail mail@Spardjurs.dk

Bestyrelse

Pernille Amstrup-Bønløkke (formand)

Torben V. Blach (næstformand)

Palle Knudsen

Allan Thorhauge

Christian Greve

Niels Ole Birk Nielsen

Lene Brejnegaard

Anker Høgh Rasmussen

Karen F. Lisvad, medarbejdervalgt

Anja Soelberg, medarbejdervalgt

Direktion

Peter Lading Sørensen

Revision

PricewaterhouseCoopers

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

7400 Herning

CVR-nr. 33 77 12 31

Sparekassens afdelinger:

Auning	Centervej 8, 8963 Auning Tlf. 86 48 47 66
Erhverv	Hovedgaden 82, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 17 55
Grenaa	Sønderport 2, 8500 Grenaa Tlf. 87 79 79 79
Hornslet	Tingvej 10A, 8543 Hornslet Tlf. 87 62 17 17
Hovedkontor	Langgade 42, Vivild, 8961 Allingåbro Tlf. 86 48 60 22
Knebel	Knebel Bygade 21 A, 8420 Knebel Tlf. 87 52 13 20
Ryomgård	Vestergade 39, 8550 Ryomgård Tlf. 86 39 43 55

Indhold

Oplysninger om Sparekassen Djursland	2
Indhold	3
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5
Ledelsesberetning	9
Resultatopgørelse	28
Balance	29
Egenkapitalopgørelse	30
Kapitalopgørelse	31
Noteoversigt	32
Noter	33

Ledelsespåtegning

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018 for Sparekassen Djursland.

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med reglerne i lov om finansiel virksomhed og bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2018.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i Sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som Sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Vivild den 28. februar 2019

Direktion

Peter Lading Sørensen
Direktør

Bestyrelse

Pernille Amstrup-Bønnekke
Formand

Torben V. Blach
Næstformand

Christian Greve

Anker Høgh Rasmussen

Palle Knudsen

Niels Ole Birk Nielsen

Karen F. Lisvad

Allan Thorhaug

Lene Brejnegaard

Anja Soelberg

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til repræsentantskabet i Sparekassen Djursland

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed.

Vores konklusion er konsistent med vores revisionsprotokollat til revisionsudvalget og bestyrelsen.

Hvad har vi revideret

Sparekassen Djurslands årsregnskab for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 omfatter resultatopgørelse og totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse, kapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis ("regnskabet").

Grundlag for konklusion

Vi udførte vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision (ISA) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit Revisors ansvar for revisionen af regnskabet.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Uafhængighed

Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i overensstemmelse med IESBA's Etiske regler.

Efter vores bedste overbevisning er der ikke udført forbudte ikke-revisionsydelser som omhandlet i artikel 5, stk. 1, i forordning (EU) nr. 537/2014.

Valg

Vi blev første gang valgt som revisor for Sparekassen Djursland den 25. marts 1997 for regnskabsåret 1997. Vi er genvalgt årligt ved repræsentantskabsbeslutning i en samlet sammenhængende opgaveperiode på 22 år frem til og med regnskabet for 2018.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af regnskabet for 2018. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af regnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Centralt forhold ved revisionen	Hvordan vi har behandlet det centrale forhold ved revisionen
Nedskrivninger på udlån Udlån måles til amortiseret kostpris med fradrag af nedskrivninger. Som følge af implementeringen af IFRS 9 foretages der fra 1. januar 2018 nedskrivninger til forventede tab på udlån mod tidligere alene til indtrufne tab. Den akkumulerede effekt af ændringen fra tidligere år er indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, mens nedskrivninger for året 2018 løbende er indregnet i resultatopgørelsen.	 Vi gennemgik og vurderede den akkumulerede effekt af sparekassens nedskrivninger pr. 1. januar 2018, som er indregnet i egenkapitalen samt de løbende nedskrivninger, der er indregnet i resultatopgørelsen i 2018. Gennemgangen omfattede en vurdering af den anvendte nedskrivningsmodel udarbejdet af datacentralen SDC, herunder ansvarsfordeling mellem datacentral og sparekassen. En af SDC udpeget uafhængig revisor har forsynet modellen med en erklæring med høj grad af

Nedskrivninger på udlån er ledelsens bedste skøn over de forventede tab på udlån pr. balancedagen i overensstemmelse med bestemmelserne i IFRS 9 som indarbejdet i Regnskabsbekendtgørelsen. Der henvises til den detaljerede beskrivelse af anvendt regnskabspraksis i note 2.

Som følge af de fortsatte betydelige økonomiske udfordringer i visse grene af landbruget er en væsentlig del af sparekassens nedskrivninger relateret til landbrug. Landbrugets situation medfører en forøget usikkerhed om opgørelsen af nedskrivningsbehovet inden for udlån til landbrugssektoren.

Nedskrivninger på udlån er et centralt fokusområde, fordi ledelsen udøver væsentlige skøn over, om der skal foretages nedskrivninger på udlån og størrelsen af nedskrivninger på udlån.

Følgende områder er centrale for opgørelse af nedskrivninger på udlån:

- Fastlæggelse af kreditklassifikation ved første indregning og efterfølgende.
- De modelbaserede nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder ledelsens fastlæggelse af modelvariable tilpasset sparekassens udlånsportefølje.
- Sparekassens forretningsgange for at sikre fuldstændigheden i registrering af udlån, der er kreditforringede (stadie 3) eller med betydelig stigning i kreditrisikoen (stadie 2).
- Væsentligste forudsætninger og skøn anvendt af ledelsen i nedskrivningsberegningerne, herunder principper for vurdering af forskellige udfald af kundens økonomiske situation (scenarier) samt for vurdering af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, som indgår i nedskrivningsberegningerne.
- Ledelsens vurdering af forventede kredittab pr. balancedagen som følge af mulige ændringer af markedsforhold, og som ikke indgår i de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger, herunder den aktuelle og forventede indtjening for landbrugskunder.

Der henvises til årsregnskabets note 3 "risikostyring", note 9 "nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.", note 12 "udlån og tilgodehavender" samt note 2 "anvendt regnskabspraksis, afsnittet "regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder", hvor forhold, der kan påvirke nedskrivninger på udlån er beskrevet.

sikkerhed om, hvorvidt modelbeskrivelsen er i overensstemmelse med principperne for nedskrivning på udlån i henhold til IFRS 9, samt hvorvidt modellen beregner nedskrivninger på udlån i overensstemmelse med modelbeskrivelsen. Vi vurderede, om der i anvendelsen af modellen var taget højde for bemærkninger i erklæringen.

Vi vurderede og testede sparekassens opgørelse af nedskrivninger i stadie 1 og 2, herunder vurderede vi ledelsens fastlæggelse og tilpasning af modelvariable til egne forhold.

Gennemgangen og vurderingen omfattede endvidere sparekassens validering af de metoder, som anvendes for opgørelse af forventede kredittab, samt de tilrettede forretningsgange og interne kontroller, der er etableret for at sikre, at kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån identificeres og registreres rettidigt.

Vi vurderede og testede de af sparekassens anvendte principper for fastlæggelse af nedskrivningsscenarier samt for måling af sikkerhedsværdier på bl.a. landbrugsjord og ejendomme, der indgår i nedskrivningsberegninger på kreditforringede udlån og udlån med betydelige svaghestegn.

For en stikprøve af kreditforringede udlån i stadie 3 og svage stadie 2 udlån testede vi nedskrivningsberegningerne og anvendte data til underliggende dokumentation.

For en stikprøve af øvrige udlån foretog vi vores egen vurdering af stadie og kreditklassifikation. Dette omfattede en forøget stikprøve af større udlån samt udlån inden for segmenter med generelt forøgede risici, herunder landbrugssegmentet.

Vi gennemgik og udfordrede de ledelsesmæssige skøn over forventede kredittab bl.a. på landbrugskunder, der ikke er dækket af de modelberegne eller individuelt vurderede nedskrivninger, ud fra vores kendskab til porteføljen, branchekendskab og de aktuelle konjunkturer.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om regnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af regnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med regnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med regnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen

Ledelsens ansvar for regnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et regnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af regnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af regnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om regnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som brugerne træffer på grundlag af regnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med ISA og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i regnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af regnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig

usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i regnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af regnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om regnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af regnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele, den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

Herning, den 28. februar 2019
PricewaterhouseCoopers
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 77 12 31

Michael Laurén
statsautoriseret revisor
mne26804

Ledelsesberetning

Årsrapporten for 2018 i overskrifter

Årets resultat før skat udgør 18,9 mio. kr., og må betegnes som værende endnu et tilfredsstillende år set i lyset af det fortsat lave renteniveau, den lave rentemarginal, øgede administrationsomkostninger dels som følge af sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse ultimo 2017, og dels generelt stigende udgifter til IT. Endelig har tørken i sommeren 2018, specielt ramt Sparekassens jordbrugere bl.a. i form af svigtende afgrøder, og dermed øgede omkostninger. Følgende hovedoverskrifter beskriver året 2018:

- forretningsomfanget er øget med 3,2 %
 - » stigning i udlån på 2,5 %
 - » stigning i indlån på 3,7 %
 - » stigning i eventualforpligtelser (garantier) på 2,7 %
- øgede netto rente- og provisionsindtægter på 3,8 mio. kr.
- øgede omkostninger til personale og administration på 6,8 mio. kr.
- fornuftig branchemæssig spredning på udlån og garantier
- indskud i puljer øget med 29,7 mio. kr.
- opfyldelse af pejlemærker i Tilsynsdiamanten
- likviditeten er yderst tilfredsstillende
- aktuel solvensoverdækning på 9,8 %-point og 7,9 %-point efter opfyldelse af kapitalbevaringsbuffer
- forventning til 2019 om en beskedent organisk vækst og et resultat på 16 - 20 mio. kr. før skat.

Hovedaktivitet

Sparekassen er et stærkt lokalforankret pengeinstitut. Hovedaktiviteten er almindelige pengeinstitutforretninger, hvorved forstås: modtage indlån, yde lån og kreditter, handel med værdipapirer og valuta. Desuden rådgiver Sparekassen omkring finansiering, investering, pension, bolighandel, forsikring m.v. Hovedparten af kunderne i Sparekassen er private kunder og lokale erhvervsdrivende.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivning på udlån, hensættelse til garantier, værdiansættelse af domicilejendomme, aktiver i midlertidig besiddelse, immaterielle aktier og til Sparekassens beholdning af unoterede aktier i sektorejede selskaber.

Ledelsen vurderer, at usikkerheden er på et niveau, der er forsvarligt i forhold til årsrapporten. Der henvises til anvendt regnskabspraksis i note 2, hvor væsentlige regnskabsmæssige skøn og vurderinger i årsrapporten omtales.

Resultatopgørelse og balance

Det regnskabsmæssige resultat for året 2018 blev et **overskud på 18,9 mio. kr. før skat** mod 18,7 mio. kr. i 2017.

Resultatopgørelse i sammendrag (i tkr.)	2018	2017
Netto renteindtægter	52.424	51.584
Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter	33.165	30.179
Netto rente- og gebyrindtægter	85.589	81.763
Andre driftsindtægter	990	4.168
Udgifter til personale og administration	66.316	59.503
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	3.634	3.967
Andre driftsudgifter	682	668
Resultat før nedskrivning, kursregulering og skat	15.947	21.793
Nedskrivning på udlån m.v.	-777	5.461
Resultat før kursregulering	16.724	16.332
Kursreguleringer	2.207	2.329
Resultat før skat	18.931	18.661

Sammenligning af årets resultat med tidligere offentliggjorte forventninger

Ved aflæggelse af halvårsrapporten for 2018, blev forventningerne til resultatet for 2018 før skat angivet til niveauet 20 – 25 mio. kr.

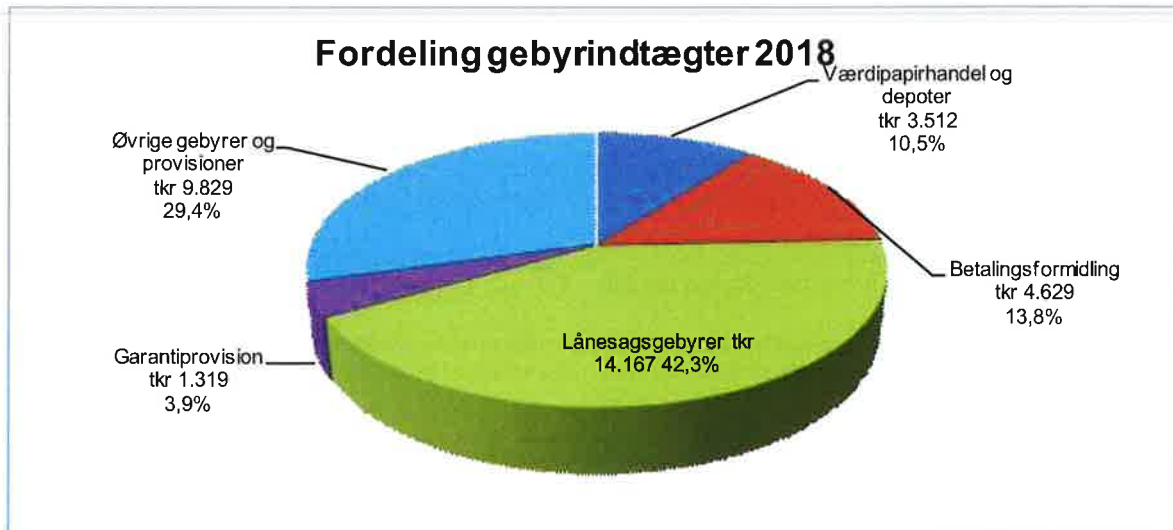
Det realiserede resultat blev på 18,9 mio. kr. før skat, hvilket er mindre end de udmeldte forventninger. Forklaringen skal primært findes i øgede udgifter til personale og IT. Sparekassens ønske om vækst har nødvendiggjort ansættelse af yderligere personale, og Sparekassens deltagelse i udvikling af nye IT-systemer har betydet øget administrationsomkostninger. Endelig har sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse i efteråret 2017 været mere omkostningstung rent IT-mæssigt end forventet.

Resultatopgørelse

Resultat før skat stiger marginalt fra 18,7 mio. kr. i 2017 til 18,9 mio. kr. i 2018. Der er tale om modsatte forhold, som belyses herunder:

Netto renteindtægter stiger fra 51,6 mio. kr. i 2017 til 52,4 mio. kr. i 2018. En forventet stigning på trods af fortsat faldende renteniveau samt kundernes forhandlingskraft i et marked, hvor pengeinstitutterne kæmper om de gode kunder. Sparekassens forretningsomfang er øget grundet sammenlægningen i efteråret 2017, og Sparekassen har stort fokus på at holde en fornuftig rentemarginal.

Udbytte af aktier og netto gebyr- og provisionsindtægter er ligeledes stigende fra 30,2 mio. kr. i 2017 til 33,2 mio. kr. i 2018. At det har været muligt at øge provisionsindtægterne på trods af kundernes forhandlingskraft skyldes øget forretningsomfang, højt aktivitetsniveau på især boligområdet, og endelig Sparekassens fokus på tilpasning af gebyrer, således at der betales for den ydelse, der udføres. I nedenstående tabel er Sparekassens gebyrindtægter i 2018 fordelt på forretningsområder.

Andre driftsindtægter udgør i 2018 1,0 mio. kr. I 2018 dækker posten alene over en ekstraordinær indtægt i forbindelse med sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse, samt lejeindtægt fra udlejning af Sparekassens ledige lokaler. I 2017 indeholdt posten endvidere tilbageførte overtagne nedskrivninger, idet flere kunder med overtagne nedskrivninger enten har nedbragt deres engagement med Sparekassen, eller at deres økonomiske forhold har udviklet sig positivt. Disse tilbageførsler figurerer fra 2018 under posten for nedskrivningen.

Udgifter til personale og administration stiger fra 59,5 mio. kr. i 2017 til 66,3 mio. kr. i 2018. Stigningen dækker over øgede udgifter til øvrige administrationsudgifter, som stiger fra 23,2 mio. kr. i 2017 til 27,1 mio. kr. i 2018 – en stigning på 3,9 mio. kr. Stigningen kan primært henføres til IT-omkostninger relateret til sammenlægningen, øgede daglige IT-omkostninger, men også til deltagelse i igangsættelse af en lang række IT-udviklingsprojekter i samarbejde med SDC A/S. Stigningen dækker også over stigende udgifter til personale.

Sparekassen overtog alle medarbejderne i forbindelse med sammenlægningen, og har i den forbindelse opnormeret med juridisk kompetence på hovedkontoret.

Desuden har Sparekassen ønske om yderligere vækst – gerne privatkunder, men også små og mellemstore erhvervsvirksomheder i Sparekassens nuværende markedsområde. Derfor er Sparekassens erhvervsafdeling tilført yderligere personaleresourcer bl.a. i form af en områdedirktør for erhvervsområdet, som skal være opsøgende i netop dette segment.

Endelig er der tale om øgede udgifter til social sikring – herunder udgifter til lønsumsafgift, som i 2018 andrager 4,8 mio. kr. mod 4,3 mio. kr. i 2017.

Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver falder fra 4,0 mio. kr. i 2017 til 3,6 mio. kr. i 2018 eller med 0,4 mio. kr. Faldet skyldes modsatrettede forhold. Dels salg af Søby-Skader-Halling Sparekasses domicilejendom i 2018, og dels løbende afskrivning på kunderettigheder erhvervet ved sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse.

Andre driftsudgifter er uændret, og udgør således 0,7 mio. kr. i både 2017 og i 2018. Posten dækker over betaling til Afviklingsformuen. Desuden dækker posten over udgifter forbundet med Sparekassens afholdelse af garant- og repræsentantskabsmøder.

Den samlede **kursregulering** er i 2018 positiv med 2,2 mio. kr. mod en positiv kursregulering i 2017 på 2,3 mio. kr. Kursreguleringen fordeler sig med negative kursreguleringer på obligationer med 4,0 mio. kr., positive kursreguleringer på aktier med 5,8 mio. kr., samt positiv kursregulering på valuta og øvrige aktiver med 0,4 mio. kr.

Nedskrivninger på udlån m.v.

Med virkning fra 1. januar 2018 trådte der nye nedskrivningsregler i kraft – IFRS 9. Med de nye nedskrivningsregler erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab, af en nedskrivningsmodel baseret på forventede fremtidige tab.

Implementeringen af IFRS 9 har medført yderligere nedskrivninger på åbningsbalancen pr. 1. januar 2018 på netto 3,7 mio. kr., hvilket har påvirket Sparekassens egenkapital negativt med 2,9 mio. kr. efter skat.

I årsrapporten for 2017 blev det oplyst, at der med overgangen til den nye nedskrivningsmodel forventes en negativ effekt på egenkapitalen i størrelsesordenen 2,5 – 3,5 mio. kr., hvilket svarer til den faktiske effekt.

Sparekassen har valgt ikke at benytte overgangsordningen vedrørende implementeringen af den kapitalmæssige effekt af IFRS 9. Dermed afspejler den fulde effekt af IFRS 9 sig således allerede i Sparekassens kapitalgrundlag og nøgletal.

Årets nedskrivninger på udlån og hensættelser til garantier påvirker regnskabet med en tilbageførsel på 0,8 mio. kr. i 2018 mod en udgift på 5,5 mio. kr. i 2017.

Faldet kan primært forklares med tilbageførsler af overtagne nedskrivninger og andre værdireguleringer foretaget i forbindelse med fusion, køb af kunder og sammenlægning. Frem til ultimo 2017 er tilbageførte overtagne nedskrivninger og værdireguleringer ført under poster for andre driftsindtægter. Fra primo 2018 skal disse tilbageførte nedskrivninger og værdireguleringer regnskabsmæssigt behandles under posten for nedskrivninger. Tilbageførsel af overtagne nedskrivninger sker, idet flere kunder med overtagne nedskrivninger enten har nedbragt deres engagement med Sparekassen, eller at deres økonomiske forhold har udviklet sig positivt. Sparekassen har i 2018 tilbageført overtagne nedskrivninger og andre værdireguleringer med 6,7 mio. kr., hvor af flere overtagne nedskrivninger nu er bogført som egne individuelle nedskrivninger.

Årets nedskrivninger er desuden påvirket af en ekstra nedskrivning på Sparekassens landbrugskunder på 0,8 mio. kr., som et kvalificeret ledelsesmæssigt skøn over de økonomiske konsekvenser for landbrugskunderne, der endnu ikke har vist sig, og derfor ikke er opfanget i Sparekassens metoder for nedskrivninger. Nedskrivningen foretages, for at imødekomme eventuelle konsekvenser af tørken i sommeren 2018 og de aktuelle lave afregningspriser.

Landbrugserhvervet har generelt haft et tilfredsstillende driftsår 2017. Den økonomiske påvirkning af tørken i sommeren 2018 vurderes ikke som væsentlig for langt hovedparten i branchen. Derimod vil de p.t. lave afregningspriser på svinekød ramme denne produktionsgren, og betyde negative driftsresultater for 2018.

Sparekassen har den største kreditmæssige risiko på eksponeringer mod private kunder, idet disse udgør 63,1 % af de samlede udlån og garantier samt eksponeringer mod landbruget, der udgør 9,5 %. Eksponeringen mod landbruget er spredt på alle produktionstyperne: opdræt af småsvin og slagtesvin, planteavl og kvægdrift. Samme brancher udgjorde i 2017 henholdsvis 64,5 % og 8,9 %.

Økonomien i de private husholdninger er god, der er meget lav ledighed, der kombineret med det historiske lave renteniveau har stor positiv betydning for privatkundernes økonomi. Det økonomiske råderum anvendes til afvikling af gæld samt til opsparing.

Nedskrivningerne er foretaget på både erhvervs- og privatkundeengagementer. Ultimo 2018 er der i alt foretaget individuelle nedskrivninger på kreditforringede udlån (stadie 3) med 41,5 mio. kr., og statistiske nedskrivninger og hensættelser (stadie 1 og 2) med 7,5 mio. kr.

Årets nedskrivningsprocent falder fra 0,4 % i 2017 til -0,1 % i 2018. Forklaringen på denne udvikling skal findes i ovenstående omkring tilbageførsel af overtagne nedskrivninger og værdireguleringer. Ses der bort fra disse, ville årets nedskrivningsprocent kunne opgøres til 0,5 %. Den akkumulerede nedskrivningsprocent stiger fra 3,8 % i 2017 til 3,9 % i 2018.

I forbindelse med fusionen med Vistoft Sparekasse, købet af kunder fra Sparekassen Kronjyllands Tved afdeling og sammenlægningen med Søby-Skader-Halling Sparekasse er der bogført værdireguleringer på

overtagne udlån med et beløb svarende til 47,0 mio. kr., hvor af 31,8 mio. kr. efterfølgende er tilbageført eller afskrevet som endelig tabt.

Værdireguleringerne udgør ultimo 2018 15,2 mio. kr., og der er i 2018 tilbageført værdireguleringer med kr. 6,7 mio. kr. For yderligere henvises til note 9.

Resultatet før skat udgør 18,9 mio. kr., og skatten er beregnet til 3,4 mio. kr. **Årets resultat** bliver således på 15,5 mio. kr. mod 14,9 mio. kr. i 2017.

Balance

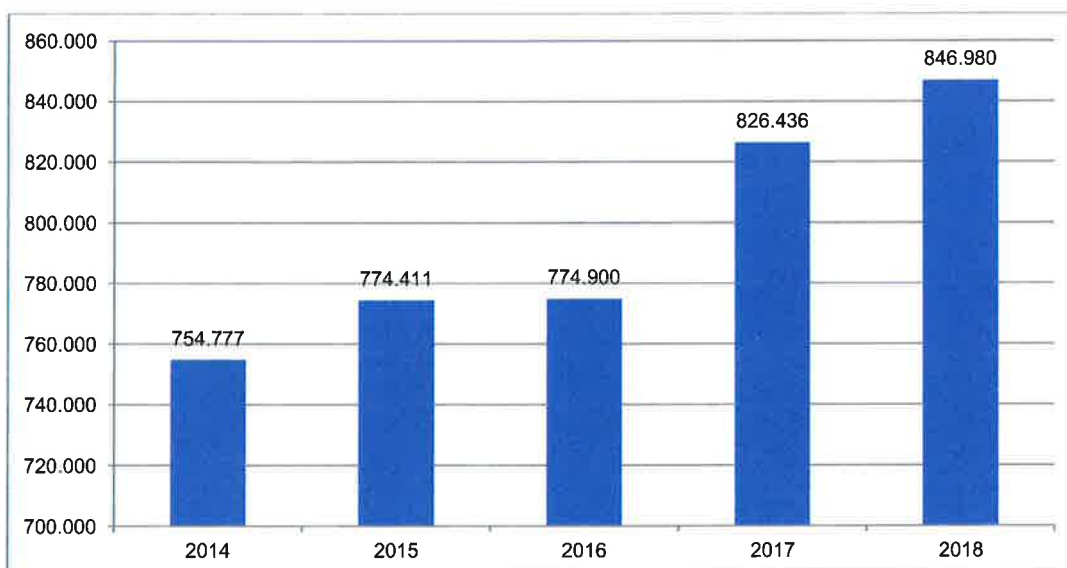
Sparekassens samlede forretningsomfang, der opgøres som indlån + udlån + garantier, udgør ultimo 2018 i alt 2.850,0 mio. kr. mod 2.760,6 mio. kr. ultimo 2017, svarende til en stigning på 3,2 %.

Udlån og garantier. Sparekassens udlån ultimo 2018 udgjorde 847,0 mio. kr. mod 826,4 mio. kr. ultimo 2017, hvilket er en stigning på 20,5 mio. kr. eller 2,5 %. Væksten svarer til den budgetterede.

Sparekassens udlån og garantistillelser er fordelt med 63,1 % til private og 36,9 % til erhverv - en fordeling Sparekassen er tilfreds med – dog således, at der er ønske om vækst inden for segmentet små og mellemstore virksomheder med en sund økonomi og inden for Sparekassens nuværende markedsområde.

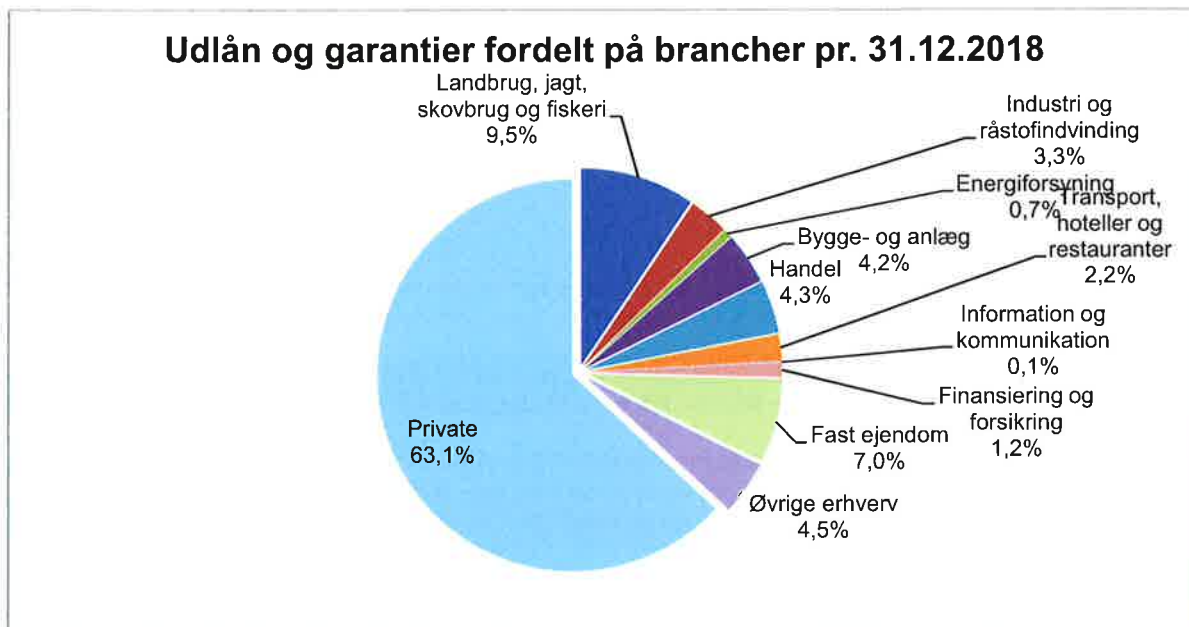
Ingen branche udgør mere end 14 % af de samlede udlån og garantier, hvorved Sparekassens overordnede politik for branchefordeling er overholdt. Særskilt kan nævnes, at landbrugssektoren alene udgør 9,5 % i 2018 mod 8,9 % ultimo 2017, og er dermed det største enkelterhverv Sparekassen finansierer, hvilket er ganske naturligt, da Sparekassen er placeret midt i et landbrugsområde.

De samlede udlån, er i perioden 2014 til 2018 øget fra tkr. 754.777 til tkr. 846.980 eller med 12,2 %. Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

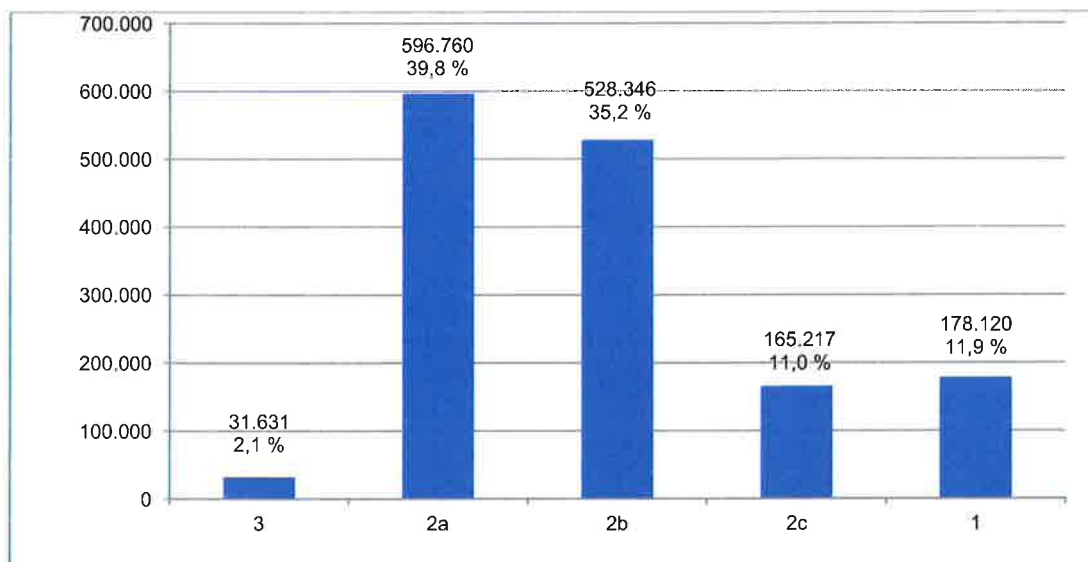

Udlån og garantier fordelt på brancher ultimo 2018:

Fordeling af kreditkvaliteten på engagementer – incl. engagementer med nedskrivning

I ovenstående diagram ses Sparekassens udlån, garantier og uudnyttede kreditfaciliteter i fordelt efter kreditbonitet. Af diagrammet fremgår, at 41,9 % af Sparekassens kunder karakteriseres som kunder med en høj kreditbonitet (2a og 3), og 35,2 % kan karakteriseres som kunder med mellem kreditbonitet (2b). Kunder med lav kreditbonitet (2c) udgør 11,0 %, og kunder med nedskrivning (1) udgør 11,9 %.

Således ligger 77,1 % af Sparekassens samlede udlån, garantier og uudnyttede kreditter i bonitetskategori 2a, 2b og 3.

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk, er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikotegn.

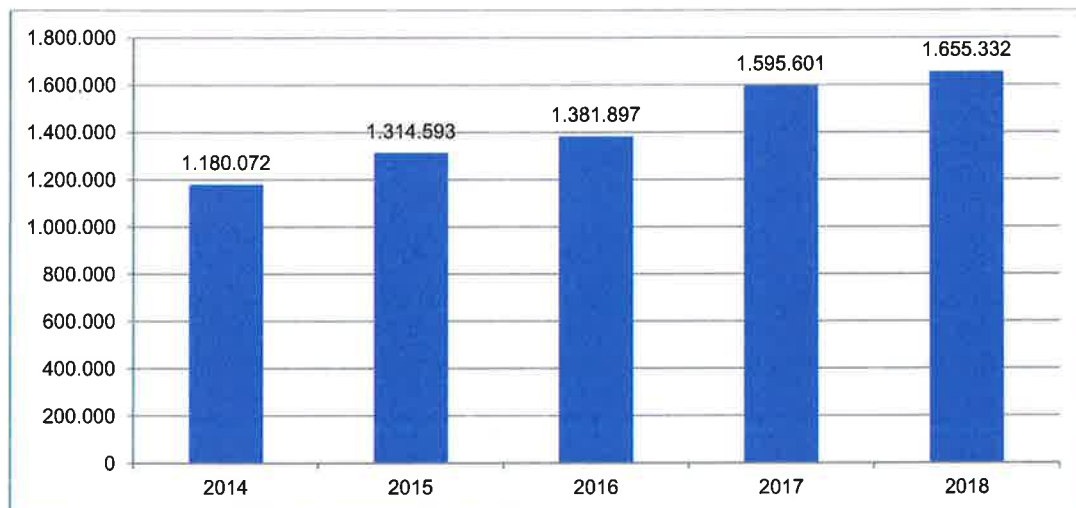

Indlån. Sparekassens samlede indlån incl. puljeordninger udgør 1.655,3 mio. kr. ultimo 2018 mod 1.595,6 mio. kr. ultimo 2017, og dermed en stigning på 59,7 mio. kr. eller 3,7 %. Stigningen kan henføres til fortsat stigende opsparingslyst hos bestående kunder.

Sparekassens kunder tilbydes placering af pensionsmidler i puljeordning, som forvaltes af Sparinvest A/S. Ultimo 2018 kan puljeindeståender opgøres til 257,4 mio. kr. mod 227,7 mio. kr. ultimo 2017.

Sparekassens almindelige kundeindlån er bredt fordelt, idet 91,5 % af alle kundeindlån er dækket af Garantiformuen. Sparekassen har ingen aftaleindlån, og er således ikke afhængig af enkelt større aftaleindlån.

De samlede indlån, er i perioden 2014 til 2018 øget fra tkr. 1.180.072 til tkr. 1.655.332 eller med 40,3 %. Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

Værdipapirer. Egenbeholdningen af værdipapirer udgjorde ultimo 2018 646,8 mio. kr. mod 665,6 ultimo 2017. Beholdningen består primært af obligationer – i alt 582,0 mio. kr., hvoraf hovedparten er danske realkreditobligationer.

Beholdningen af aktier udgør ultimo 2018 64,8 mio. kr. mod 78,5 mio. kr. ultimo 2017. Beholdningen udgøres alene af aktier i finansielle virksomheder, som Sparekassen samarbejder med – såkaldte sektoraktier.

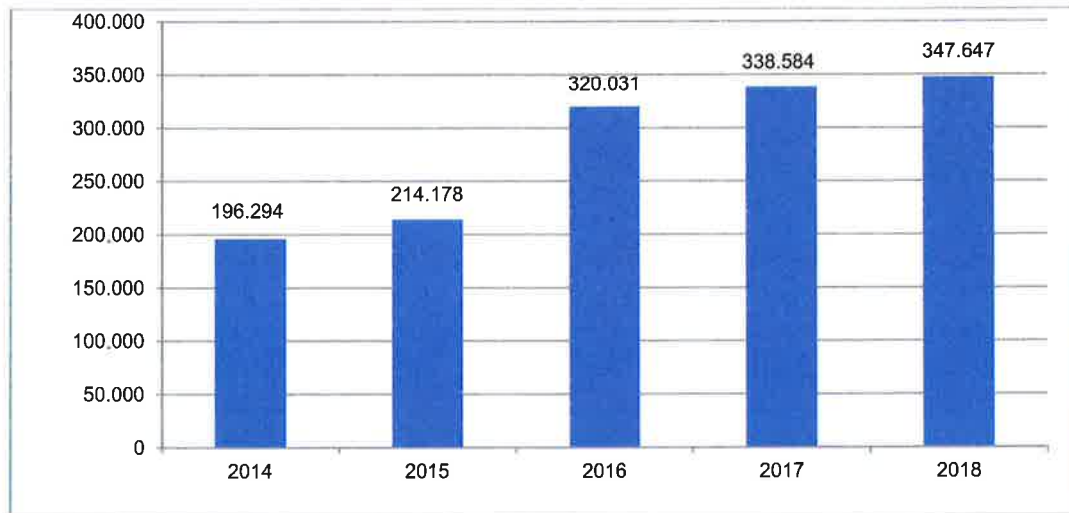
Sparekassens porteføljepleje af egenbeholdningen er outsourceret til to eksterne kapitalforvaltere, som har fastsatte varighedsmål at styre efter, og som leverer månedlig afkastrapportering. Desuden varetages en mindre del af beholdningen af Sparekassens administrationsafdeling – primært forvaltning af Sparekassens likviditetsoverskud.

Egenbeholdningen udgør en meget væsentlig andel af de samlede aktiver, hvorfor der er stor fokus på styring af risiko. Beholdningen af obligationer følges løbende ved opgørelse af såkaldt VAR-beregning (Value at Risk).

Eventualforpligtelser omfatter Sparekassens garantiforpligtelser, der primært er stillet for Sparekassens kunder som finans-, arbejds-, lånesags- og tabsgarantier. Forpligtelsen, der er specificeret i en note til årsrapporten, udgjorde ultimo 2018 i alt 347,6 mio. kr. mod 338,6 mio. kr. ultimo 2017 – en stigning på 9,1 mio. kr. svarende til 2,7 %. Forpligtelsen er stigende grundet øget forretningsomfang.

Eventualforpligtelserne er i perioden 2014 til 2018 øget fra tkr. 196.294 til tkr. 347.647 eller med 77,1 %. Udviklingen kan illustreres således i tkr.:

Likviditet

Sparekassen skal efterleve Liquidity Coverage Ratio (LCR) i henhold til kapitaldækningsregler, som pr. 1. januar 2018 er fuldt indfaset. Sparekassen lever op til kravet, idet LCR ultimo 2018 kan opgøres til 333,5 %. LCR beregnes som beholdning af højkvalitets likvide aktiver i forhold til netto cash-outflow over de kommende 30 dage.

Sparekassens ledelse har løbende fokus på likviditeten, men da Sparekassen altid har haft som mål, at have en god balance mellem størrelsen af indlån og udlån - og da der også i hele året 2018 har været indlånsoverskud - har likviditetssituationen aldrig været en udfordring for Sparekassen. Indlånsoverskuddet kan ultimo 2018 opgøres til 808,4 mio. kr.

Samtidig udgjorde udlånsprocenten – udlån tillagt nedskrivning i forhold til indlån 54,1 %.

Ledelsen vurderer fortsat, at Sparekassen har tilstrækkelig likviditet til at gennemføre driften i 2019 og 2020.

Kapitalforhold og solvens

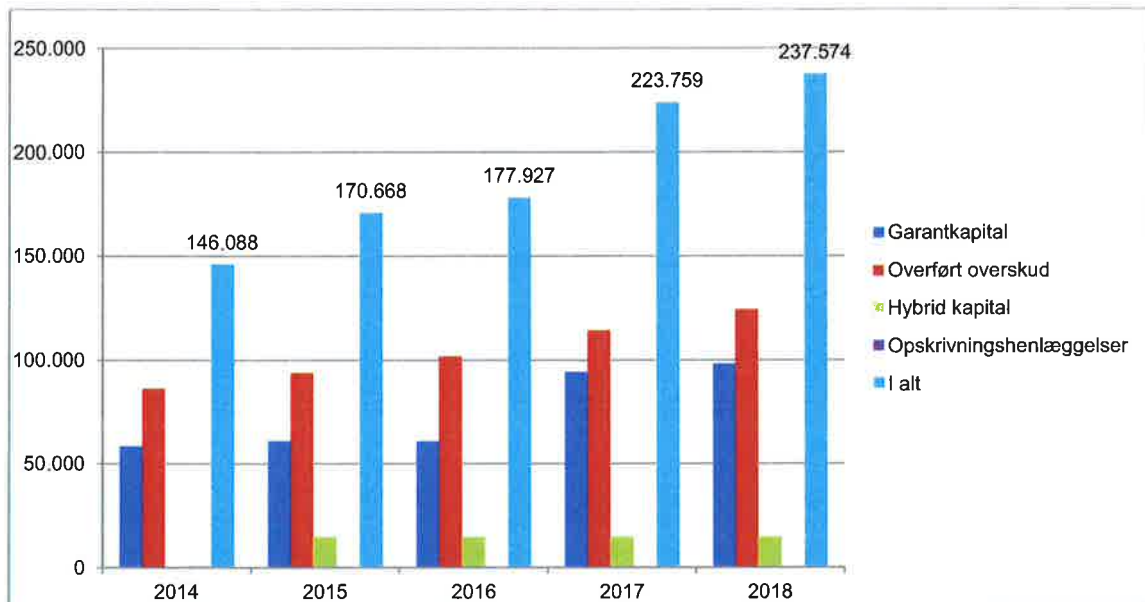
Den samlede **egenkapital** er pr. 31.12.2018 opgjort til 237,6 mio. kr. efter at årets overskud på 15,5 mio. kr. er tillagt. Pr. 31.12.2017 udgjorde egenkapitalen 223,8 mio. kr. Der har været en nettotilgang i garantkapitalen på 3,8 mio. kr. som følge af kunders tegning af garantkapital jf. Sparekassens koncepter. Udbetalte garantrenter i 2018 vedrørende 2017 udgør 1,7 mio. kr. minus 0,4 mio. kr. i skattefradrag, og betalt rente i 2018 vedrørende 2017 af hybrid kapital udgør 1,6 mio. kr. minus 0,4 mio. kr. i skattefradrag. Begge poster fratrækkes egenkapitalen. Endelig fratrækkes 2,9 mio. kr., som udgør effekten af ændring i anvendt regnskabspraksis - IFRS 9.

Egenkapitalen består desuden af overført overskud, som ultimo 2018 udgør 120,4 mio. kr. Målet er, at denne post kommer til at udgøre en større del af egenkapitalen, således at afhængigheden af garantkapital mindskes.

Endelige er der udstedt hybrid kernekapital for 15 mio. kr., som ligeledes tillægges egenkapitalen. Sparekassen anvender standardmetoden for kredit- og markedsrisici samt basisindikatormetoden for operationelle risici, og vil løbende vurdere behovet og arbejde med, at der i risikostyringen indføres gradvist mere avancerede modeller.

Den samlede egenkapital, er i perioden 2014 til 2018 øget fra tkr. 146.088 til tkr. 237.574. Egenkapitalens sammensætning kan illustreres således i tkr.:

Kapital og solvensbehov

Sparekassens kapitalprocent er opgjort til 20,0 % pr. 31.12.2018 mod 18,8 % pr. 31.12.2017, mens den egentlige kernekapital er opgjort til 15,3 % pr. 31.12.2018 mod 14,6 % pr. 31.12.2017. Stigningen sker som følge af årets resultat samt tilgang i tegnet garantkapital. Sparekassens egentlige kernekapital udgøres af overført overskud, garantkapital og rente til garantier. Hybrid kapital og supplerende kapital i form af efterstillet kapitalindsud medregnes ved opgørelse af kernekapital og kapitalgrundlag.

Sparekassen skal ud over at opgøre den faktiske kapitalprocent, også opgøre det **individuelle solvensbehov**. Sparekassen vurderer løbende sin metode til opgørelse af det individuelle solvensbehov.

Sparekassen har opgjort det individuelle solvensbehov til 10,2 % pr. 31.12.2018 mod 10,3 % ultimo 2017. Dette svarer til en overdækning på 9,8 %-point. Fra overdækningen skal der pr. 31.12.2018 fratrækkes 1,875 % til kapitalbevaringsbufferen.

Sparekassen har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en overdækning på 7,9 %-point eller 86,4 mio. kr., som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov + kapitalbevaringsbuffer) og kapitalprocenten. Desuden en overdækning på 3,2 %-point, som udgør forskellen mellem det nuværende kapitalkrav (solvensbehov + kapitalbevaringsbuffer) og den egentlige kernekapital. Sparekassen har opgjort solvensbehovet efter en 8+ tilgang. Sparekassens bestyrelse har pålagt den daglige ledelse at opretholde en solvensmæssig overdækning på minimum 5 %-point af det til enhver tid opgjorte solvensbehov, hvilket hermed er overholdt.

Væsentlige uforudsete ændringer i bekendtgørelsen eller i Finanstilsynets fortolkning eller praksis for vurdering af det nødvendige solvensbehov kan medføre, at Sparekassens overdækning mindskes, og det kan ikke afvises, at en sådan ændring kan være væsentlig. Ligeledes kan fortsatte nedadgående konjunkturer og væsentlige uforudsete begivenheder hos kunder påvirke solvensbehovet væsentligt.

Sparekassen skal offentliggøre en række oplysninger - herunder det opgjorte individuelle solvensbehov. Sparekassen har valgt at offentliggøre oplysningerne på hjemmesiden www.spardjurs.dk under punktet "Om Os".

Kommende kapitalkrav

Kapitalbevaringsbuffer

Pr. 1. januar 2018 er kapitalbevaringsbufferen steget med yderligere 0,625 % point til 1,875 %. Pr. 1. januar 2019 er bufferen fuldt indfaset med 2,5 %.

Kontracyklisk kapitalbuffer

Den kontracykliske kapitalbuffer aktiveres med en kapitalbuffersats på 0,5 % fra 31. marts 2019, og øges til 1,0 % pr. 30. september 2019. Den kontracykliske kapitalbuffer kan øges yderligere med 12 måneders varsel, og kan maksimalt udgøre 2,5 %.

NEP-krav

Med virkning fra 1. januar 2019 starter indfasningen af NEP-kravet, der skal være fuldt opfyldt pr. 1. januar 2023.

NEP-kravet har som formål at sikre, at det enkelte pengeinstitut har tilstrækkeligt med nedskrivningsegne passiver (NEP) til, at der kan gennemføres en smidig restrukturering eller afvikling af pengeinstituttet, hvis det bliver nødlidende - uden involvering af statslige midler, og uden at afviklingen får væsentlig negativ effekt på den finansielle stabilitet.

NEP-kravet er udtryk for hvor stor en polstring – målt i forhold til de risikovægtede eksponeringer – et pengeinstitut skal have. For pengeinstitutter med en balance på mindre end 3 mia. euro fastsætter Finanstilsynet NEP-kravet i intervallet 3,5 – 6 % med et gennemsnit på 4,7 %.

Finanstilsynet har i december 2018 fastsat Sparekassen Djurslands NEP-tillæg på basis af de risikovægtede eksponeringer ultimo 2017 til 4,8 %.

Finanstilsynet genberegner og meddeler NEP-kravet én gang årligt, hvorved NEP-kravet ikke er statisk, men ændrer sig fra år til år.

Det er ledelsens vurdering, at Sparekassen på baggrund af de nuværende kapitalforhold og kapitalplaner - med en kapitalprocent på 20,0 % og en solvensmæssig overdækning på 7,9 %-point - vil kunne honorere alle kendte fremtidige kapitalkrav – herunder det fuldt indfasede NEP-krav.

Finanstilsynets Tilsynsdiamant

Finanstilsynets Tilsynsdiamant indeholder fem pejlemærker for, hvad der som udgangspunkt anses for at være pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko.

De fem parametre er:

- Summen af store eksponeringer (under 175 procent af den egentlige kernekapital).
- Udlånsvækst (mindre end 20 procent pr. år).
- Ejendomsudlån – brancherne fast ejendom og gennemførelse af byggeprojekter (mindre end 25 procent af de samlede udlån).
- Stabil funding (udlån højst 1 gange arbejdende kapital).
- Likviditetsoverdækning (større end 100 procent).

Sparekassen har beregnet værdier ultimo 2018 og ultimo 2017, og af nedenstående tabel kan ses, at Sparekassen i begge år ligger komfortabelt inden for grænseværdierne.

Grænseværdierne og Sparekassens værdier ultimo 2018 og ultimo 2017:

Tilsynsdiamanten	Grænseværdier	Sparekassen Djursland pr. 31.12.2018	Sparekassen Djursland pr. 31.12.2017
Store eksponeringer	< 175 %	143,0 %	N/A
Udlånsvækst år – år	< 20 %	2,8 %	6,7 %
Ejendomseksponering	< 25 %	6,7 %	5,8 %
Stabil funding	< 1,0	0,48	0,47
Likviditetspejlemærke	> 100 %	580,0 %	N/A

Med virkning fra 1. januar 2018 var der nye skærpede krav til opgørelse af Sparekassens største eksponeringer.

Pejlemærket bestemmer nu, at summen af Sparekassens 20 største eksponeringer i forhold til egentlig kernekapital ikke må overstige 175 %.

Endvidere er opgørelsen af likviditetspejlemærket også ændret i 2018, således at opgørelsen nu delvist følger LCR-kravet, idet der anvendes en lempeligere opgørelse i pejlemærket end i LCR-kravet – ex. regnes alle indgående pengestrømme med fuldt ud i opgørelse til pejlemærket.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er ikke indtruffet begivenheder efter regnskabsårets slutning, som påvirker Årsrapport 2018.

Ledelsens vurdering af årets resultat

Sparekassens ledelse anser årets resultat som værende tilfredsstillende set i lyset af det fortsat lave renteniveau, som betyder udfordringer omkring sikring af et tilstrækkeligt afkast af likviditeten og en fornuftig forrentning af Sparekassens udlån.

Omkostninger til personale og administrationsomkostninger er stigende grundet øget udgifter til øvrige administrationsudgifter i form af høje IT-omkostninger i forbindelse med sammenlægning med Søby-Skader-Halling Sparekasse og grundet øgede IT-omkostninger generelt. Desuden grundet øgede personaleudgifter som følge af ansættelse af medarbejdere – primært i Sparekassens erhvervsafdeling. Der er stor fokus på omkostninger og omkostningsminimering. Nedskrivning på udlån er på acceptabelt og forventet niveau. Ligeledes er kursregulering af aktier på et tilfredsstillende forventet niveau. Kursregulering af obligationsbeholdningen er fortsat negativ, hvilket skyldes at den gennemsnitlige pålydende rente på Sparekassens obligationsbeholdning er højere end den fortsatte meget lave markedrente.

Balancen, dens sammensætning og tilpassede kapitalforhold giver sammen med de personalemæssige ressourcer og et afdelingsnet, der er udbygget med afdelinger i vækstområder, et godt grundlag for Sparekassens fremtidige vækst.

Forventninger til 2019

Det lave renteniveau forventes fortsat at give udfordringer for den finansielle sektor. Det er ledelsens forventning, at der i 2019 vil være en mindre vækst i økonomien. Der er fortsat risiko for faldende udlån, men ledelsen forventer, at den basale forretning af kunderelaterede aktiviteter fortsat vil udvikle sig positivt, således at resultatet vil ligge i niveauet 16 – 20 mio. kr. før skat.

En fortsat økonomisk afmatning medfører usikkerhed om måling af Sparekassens engagementer med kunderne. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling indenfor brancher, hvor Sparekassen har ikke ubetydelige engagementer samt ændrede regler eller praksis på området for måling af engagementer kan medføre yderligere nedskrivninger og hensættelser, der vil påvirke vurderingen af Sparekassens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt resultatet af Sparekassens aktiviteter for 2019, og påvirkningen kan være væsentlig.

Løn- og personaleomkostningerne vil stige primært som følge af den overenskomstmæssige lønstigning og den fortsat stigende lønsumsafgift. Desuden er omkostninger til Sparekassens IT-leverandør stigende som følge af deltagelse i IT-udviklingsopgaver og som følge af øget forretningsomfang.

Likviditeten vil som følge af det historiske lave renteniveau fortsat kun give et minimalt afkast. Sparekassen vil fortsat have fokus på, at ønsket om et fornuftigt renteafkast ikke resulterer i et betydeligt kurstab på obligationer. Ligeledes er der fokus på, at placering af overskudslikviditet opfylder kravene i LCR. Som nævnt vil Sparekassen være meget opmærksom på kommende rentestigninger, men uanset dette, vil en negativ kursregulering næppe kunne undgås. Beholdningen af finansielle anlægsaktier ventes at give en positiv kursregulering.

For så vidt angår nedskrivninger på udlån forventes et højere niveau end i 2018. På landbrugsområdet vil der fortsat være udfordringer relateret til høj eksponering og faldende afregningspriser. Kreditboniteten på alle andre brancher forventes at udvikle sig tilfredsstillende. Sparekassen forventer nedskrivninger på et niveau omkring 3,0 mio. kr.

Redegørelse om underrepræsenteret køn i Sparekassens øverste ledelse samt øvrige ledelsesniveauer

Politik for måltal for kvinder i bestyrelsen

Sparekassen er pålagt i ledelsesberetningen at orientere om målsætninger i forhold til det underrepræsenterede køn i bestyrelsen og i øvrige ledelseslag. Sparekassen har aktuelt 71 % mænd og 29 % kvinder i bestyrelsen.

Denne fordeling svarer til det nuværende mål for antallet af repræsentantskabsvalgte kvinder i bestyrelsen, som er fastsat til 2 kvinder. Sparekassen ønsker og arbejder for en ligelig fordeling mellem kvinder og mænd i bestyrelsen.

Politik for måltal i øvrige ledelsesniveauer

I forhold til øvrige ledelseslag tilstræber Sparekassen en ligelig fordeling mellem kvinder og mænd.

Ved udgangen af 2018 udgør antallet af kvindelige ledere ca. 50 % af Sparekassens ledere. Det overordnede mål er, at fastholde antallet af kvindelige ledere på dette niveau.

Sparekassen ønsker en åben og fordomsfri kultur, hvor den enkelte medarbejder kan udnytte sine kompetencer bedst muligt.

God selskabsledelse

I 2013 udsendte Komitèen for god Selskabsledelse reviderede anbefalinger for god selskabsledelse, som senest er opdateret i 2017.

Anbefalingerne omhandler interessenternes rolle og betydning for Sparekassen samt samfundsansvar, åbenhed og transparens, det øverste og det centrale ledelsesorgans opgaver og ansvar, det øverste ledelsesorgans sammensætning og organisering, ledelsens vederlag, regnskabsaflægning, risikostyring og intern kontrol samt revision.

Oplysningerne om kodeks for virksomhedsledelse for Sparekassen er samlet i en redegørelse, som er offentliggjort på Sparekassens hjemmeside www.spardjurs.dk under punktet "Om Os", hvortil der henvises.

Sparekassens ledelse følger generelt anbefalingerne, og følges anbefalingerne ikke, har ledelsens redegjort om baggrunden herfor.

Sparekassen bakker desuden op om den danske regerings bestræbelse på, at sætte menneskerettigheder og klimapåvirkninger højt på dagsordenen. Sparekassen er et lokalt pengeinstitut med et udpræget lokalt sigte, og har derfor ikke specifikke politikker på disse områder.

Vederlag til bestyrelse

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsrapportens note 8. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og –praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på Sparekassens risikoprofil. Det fremgår heraf, at der ene og alene er aftalt fast aflønning.

Oplysning om ledelseshverv

Sparekassens bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder følgende andre ledelseshverv:

Bestyrelsesformand Pernille Amstrup-Bønløkke

bestyrelsesmedlem i: Lindhardt Steffensen Advokater A/S, CVR.nr. 31622867
Komplementarselskabet LSA ApS, CVR nr. 39382784
Administrationsselskabet af 1. september 2018 A/S,
CVR nr. 31622867

Bestyrelsesmedlem Palle Knudsen

bestyrelsesmedlem i: Fonden Sparekassen Midtdjurs, CVR.nr. 33664842
ARKIL JV I/S, CVR.nr. 35839836
øvrige hverv: Adm. direktør ARKIL Fundering A/S, CVR.nr. 15501545

Bestyrelsesmedlem Niels Ole Birk Nielsen

bestyrelsesmedlem i: Reno Djurs I/S, CVR nr. 20217472
ELRO Fonden, CVR nr. 35413316
Vivild Varmeværk a.m.b.a., CVR nr. 70555018
Norddjurslands Valgmenighed, CVR nr. 70546310

Bestyrelsesmedlem Christian Greve

bestyrelsesmedlem i: Fonden Hummelmosen, CVR.nr. 12412835

Bestyrelsesmedlem Lene Brøjnegård

bestyrelsesmedlem i: Tved Sparekasses Fond, CVR.nr. 24260496

Bestyrelsesmedlem Anker Høgh Rasmussen

bestyrelsesmedlem i: Fonden for Søby Sparekasse, CVR nr. 24256081

Direktør Peter Lading Sørensen

bestyrelsesmedlem i: Nærpension, CVR.nr. 30591380

Bestyrelsens forslag til udbytte

Sparekassens forrentning af garantkapitalen indregnes direkte over egenkapitalen. Bestyrelsen foreslår en forrentning af garantkapitalen på 2,4 mio. kr. for regnskabsåret 2018 svarende til Nationalbankens fastsatte diskonto + 2,50 %, i alt 2,50 %.

Ledelsesberetning - risikostyring

Risikostyring i Sparekassen Djursland

Der er på alle betydende områder i Sparekassen etableret effektive risikostyringssystemer, som løbende evalueres.

Sparekassen har en tostrengt ledelsesstruktur, og der er mellem bestyrelse og direktionen udarbejdet en skriftlig instruks (§ 70-instruksen), som beskriver direktionens dispositionsmuligheder. Bestyrelsen fastsætter de overordnede politikker, mens direktionen er ansvarlig for den daglige ledelse.

Sparekassens risikoappetit er fastlagt i Sparekassens forretningsmodel, hvor der lægges afgørende vægt på, at der er sammenhæng mellem risici, indtjening, kapital og likviditet. Forretningsmodel, politikker og instrukser behandles af bestyrelsen mindst en gang årligt, og der sker løbende rapportering til Sparekassens bestyrelse om påtagede risici, og om disse risici er i overensstemmelse med den vedtagne forretningsmodel.

Den største risiko i Sparekassen Djursland er kreditrisici på udlån samt markedsrisici afledt af placering af overskudslikviditet. Udlån samt overskydende likviditet udgør langt den største del af aktivsiden, og genererer samtidig en tilsvarende stor del af indtjeningen.

På kreditsiden har Sparekassen altid haft en konservativ kreditpolitik, hvilket også er målsætningen for fremtiden.

Sparekassens centrale kreditafdeling følger systematisk op på kreditpolitik, instrukser, bevillingsbeføjelser og forretningsgange.

På markedsrisikoområdet har bestyrelsen besluttet, at forlade markedet for børsnoterede aktier indtil videre. Disse beslutninger er truffet, for at styrke Sparekassens solvensmargin, men også for at minimere Sparekassens risici. Fremadrettet vil renterisikoen være den største risiko på markedsrisikoområdet – en risiko, som i bestyrelsens instruks til direktionen er begrænset til at må udgøre 4 %.

Risikoforhold

Det overordnede princip for Sparekassen er, at de risici som opstår i forbindelse med driften nøje overvåges, og holdes inden for de af bestyrelsen fastsatte rammer.

De fire primære risikotyper i forbindelse med driften af Sparekassen Djursland er kreditrisikoen på udlånsporteføljen, markedsrisikoen på områderne fonds og valuta, likviditetsrisikoen samt den operationelle risiko.

Kreditrisikoen defineres som risikoen for, at der opstår tab, når debitor skal tilbagebetale lån og kreditter ved forfald.

Markedsrisikoen defineres som risikoen for, at markedsværdien af en finansiel fordring ændres som følge af ændringer i rentesatser samt værdipapir- og valutakurser.

Sparekassen Djurslands likviditetsrisiko defineres som risikoen for tab som følge af manglende tilstrækkelig likviditet til opfyldelse af Sparekassens forpligtelser både generelt og i henhold til LCR. Det gælder således, at der til enhver tid skal være den tilstrækkelige likviditet på både kort og på længere sigt.

Ved operationel risiko forstås risiko for tab som følge af uheldsmæssige eller mangelfulde interne procedurer, menneskelige fejl og systemmæssige fejl eller som følge af eksterne begivenheder, herunder juridiske risici.

Kreditrisici

Sparekassen Djursland tilstræber ved långivning, at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkeltengagementer ikke udgør nogen risiko for Sparekassens eksistens. Sparekassen har bl.a. en målsætning om, at landbrugsengagementer ikke oversiger 14 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, og at samlet eksponering mod erhvervskunder maksimalt må udgøre 50 %.

Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 12. Der er tale om en diversificeret udlånsportefølje, og fordelingen er i overensstemmelse med Sparekassen forretningsmodel.

Fordelingen på brancher vurderes af Sparekassens ledelse som værende fornuftig. Det vurderes, at ingen branche vil kunne true Sparekassen på trods af den nuværende økonomiske situation.

Sparekassens kreditpolitik har bl.a. til formål at sikre et afbalanceret forhold mellem indtjening og risiko, at kreditgivning skal være baseret på indsigt i kundernes økonomiske forhold, at kreditværdighed er et væsentligt parameter, og at der gerne skal være tale om langvarige kunderelationer.

Sparekassens kreditpolitik foreskriver bl.a. attraktive kundetyper, ønske til geografisk eksponering, maksimal eksponering på branche, andel af store eksponeringer, og krav til kunders egenfinansiering.

Politikken er udmøntet i en instruks til den ansvarlige for kreditområdet (kreditchefen), som sikrer at kreditpolitikken overholdes, og varetager den daglige styring af Sparekassens kreditrisiko i samarbejde med Sparekassens områdedirektører for erhverv og for privat.

Kreditchefens beføjelser er nøje beskrevet i nævnte instruks, og endvidere er kontrolfunktioner og rapporteringskrav beskrevet. Bl.a. at restancer og overtræk følges nøje. Restancerne er fortsat på et beskedent niveau, idet overtræk og restancer i intervallet 30 dage - > 90 dage ultimo 2018 kan opgøres til 3,9 mio. kr.

Kreditchefen kan bevilge lån, kreditter og garantier af enhver art på op til 2 mio. kr. og områdedirektør erhverv, områdedirektør privat og erhvervsdirektøren har bevillingsret på 1,5 mio. kr. Øvrige medarbejdere med kundeansvar har bevillingsretter på 0,4 mio. kr. – 1,0 mio. kr.

Jf. bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter m.fl. er der udarbejdet de nødvendige forretningsgange.

Kreditmæssig koncentration og bonitet

Sparekassens kreditpolitik forskriver, at der med baggrund i Tilsynsdiamantens pejlemærke for store eksponeringer styres efter, at summen af de 20 største eksponeringer aldrig overstiger 175 % af Sparekassens egentlige kernekapital. Ultimo 2018 kan pejlemærket opgøres til 143,0 %, og dermed overholdes kreditpolitikken på dette punkt.

Sparekassen overvåger løbende kvaliteten af udlån og tilhørende sikkerheder, og ved styring og kontrol af bl.a. overtræk er Sparekassen hele tiden på forkant i forhold til faresignaler og risikotegn.

Markedsrisici

Som led i Sparekassens handel med og beholdning af værdipapirer og valuta opstår der markedsrisici. Indgåelse af markedsrisiko er en del af Sparekassens aktiviteter og af betydning for indtjeningen.

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik, og i instruks er der sket videredelegering.

For hver risikotype inden for markedsrisikoen er der fastsat konkrete rammer, og det indgår således ved en risikovurdering, at der skal være et fornuftigt og velafbalanceret forhold mellem risici og afkast.

Politikken foreskriver bl.a.:

- Renterisikoen må ikke overstige 4 % af kernekapitalen efter fradrag inden for handelsbeholdningen, og 3 % uden for handelsbeholdningen
- Valutarisikoen må ikke overstige 10 % af kernekapitalen efter fradrag
- Ønsker at deltage i sektorens normale fordeling og tegning i sektorejede selskaber
- Intet ønske om at indgå positioner i noterede udenlandske aktier.

Administrationsafdelingen kontrollerer hver måned, at grænserne i instruksen er overholdt, og der rapporteres på grænserne til Sparekassens bestyrelse.

Porteføljepleje af ca. 80 % af Sparekassens beholdning af obligationer er outsourcet til Sparinvest A/S og til Nykredit. Porteføljeplejen af den resterende del af beholdningen varetages af Sparekassen. Sparekassen modtager månedvis rapportering om de outsourcete beholdninger.

Sparekassen er medejer af forskellige sektorselskaber via ejerandele i DLR Kredit A/S, PRAS A/S, BankInvest Holding A/S, SparInvest Holding A/S, EgnsInvest Holding A/S, Værdipapircentralen, Landbrugets Finansieringsbank A/S, BOKIS A/S og SDC A/S.

Besiddelserne kan sammenlignes med datterselskaber, og ejerandelene anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko, som er opgjort i note 24. Som det fremgår af noten er kursudsving på unoterede aktier i sektorejede selskaber en faktor, som kan påvirke Sparekassen i væsentlig grad.

Endvidere fremgår det af note 25, at Sparekassens renterisiko er faldende fra 4,2 % i 2017 til 3,1 % i 2018 som følge af fokus på bl.a. varighed. Beholdningen udgøres forsat af obligationer udstedt af primært danske realkreditinstitutter. Risikoen vurderes fremadrettet som en minimal risiko henset til beholdningens sammensætning – en sammensætning som løbende tilpasses kravene til likviditet i LCR.

Likviditetsrisiko

Sparekassens bestyrelse fastlægger den overordnede politik.

For at sikre at den til enhver tid nødvendige likviditet vil være til stede, opgøres Sparekassens likviditetsbehov løbende i henhold LCR-krav.

Det er Sparekassens målsætning at have et solidt likviditetsberedskab med en overdækning, der til enhver tid sikrer Sparekassens likviditet i forhold til kravene i LCR.

I politikken foreskrives, at Sparekassens likviditetsrisiko skal være forsvarlig, hvilket bl.a. indebærer:

- At likviditetsoverdækningen skal være på mindst 100 %
- At denne overdækning kan fastholdes måned for måned ved en fremskrivning af de forventede betalingsstrømme på et års sigt
- At likviditetsberedskabet er så robust, at der under et foreskrevet stress-scenarium vil være likviditet nok til at overholde det til enhver tid gældende LCR-dækningskrav i en periode på 12 måneder.

Likviditetsberedskabet i.h.t. LCR udgøres i al væsentlighed af realkreditobligationer med stor likviditet og høj kreditkvalitet (level 1 assets).

Bestyrelsen vurderer politikken mindst en gang årligt, og foretager de nødvendige tilpasninger efter indstilling fra direktionen, som ligeledes løbende rapporterer om væsentlige ændringer i likviditets- eller fundingsforhold.

Af note 23 fremgår Sparekassens valutarisiko. Risikoen er faldende fra 0,9 % i 2017 til 0,5 % i 2018. Faldet sker primært grundet mindre beholdning i andre valutaer. Sparekassen anser også i fremtiden risikoen for minimal.

Den operationelle risiko

Sparekassen har med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici udarbejdet flere politikker. En central del heraf er IT-sikkerhedspolitikken, der stiller en række krav til IT og personale, ligesom den stiller en række minimumskrav til håndtering af følsomme oplysninger. IT-sikkerhedspolitikken indeholder desuden nødplaner for IT, som skal begrænse tab i tilfælde af manglende IT-faciliteter eller anden lignende krisesituation.

Sparekassen ønsker et tilpasset kontrolmiljø, og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvordan kontrol skal foregå. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner. Sparekassen samarbejder desuden med større finansielle institutter, der vil kunne stille faglig kapacitet til rådighed ved behov herfor, ligesom der vil kunne trækkes på hjælp fra andre sparekasser, der samarbejdes med i erfa-grupper.

Den nødvendige faglige ekspertise sikres gennem en høj grad af løbende faglig kompetenceudvikling, og gennem tiltrækning af kompetente nye medarbejdere udefra, der kan bidrage til vedligeholdelse af og højnelse af det faglige niveau.

Sparekassen har udpeget en compliance- og en risikoansvarlig, som begge skal medvirke til at sikre, at Sparekassen til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Der arbejdes med modeller og metoder som led i kapitaldækningsreglerne. Det er Sparekassens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses under hensyntagen til de omkostninger, der er forbundet hermed.

Sparekassens ledelse anser risikostyringen for at være tilstrækkelig.

Strategiske alliancer og samarbejdspartnere

Sparekassen Djursland har indgået en række strategiske alliancer med eksterne samarbejdspartnere. Aftalerne gør det muligt, at Sparekassen kan tilbyde kunderne en meget bred palette af alle typer af finansielle ydelser. Sparekassen har således ikke udgifter til at skulle etablere funktionerne, og skal heller ikke have kompetencer til drift af funktionerne.

Det er selvfølgelig aftaler, der er til gavn for begge parter. Sparekassen Djursland modtager således gebyrer, provisionsindtægter, kurtage m.v. fra samarbejdspartnerne. Indtægterne medtages i regnskabet under posten **gebyrer- og provisionsindtægter**.

De væsentligste samarbejdspartnere er følgende:

- ❖ **Sparekassen Kronjylland** er en betydende og primær samarbejdspartner for Sparekassen. Clearing af transaktioner samt kunders overførsler til og fra udlandet foretages via Sparekassen Kronjylland. Sparekassen Kronjylland varetager tillige fondsfunktionen for Sparekassen Djursland med formidling og afvikling af kundernes handler således, at Sparekassen ikke selv har behov for at være fondshandler.
- ❖ **Totalkredit A/S og DLR Kredit A/S** er Sparekassens alliancepartnere når det gælder realkredit-finansiering. Sparekassen ejer en relativt stor post aktier i DLR Kredit A/S. Totalkredit anvendes ved privatkunders finansiering af fritids- og ejerboliger, medens DLR Kredit anvendes ved finansiering af landbrugs- og boligudlejningsejendomme m.m.
- ❖ **Privatsikring A/S, Nærpension A/S og TopDanmark Forsikring A/S** er alliancepartnere omkring Sparekassens udbud af forsikringer. Privatsikring A/S anvendes ved tegning af skadesforsikringer medens AP Pension og TopDanmark anvendes til Sparekassens forskellige udbud af gruppelevsforikringer m.v.
- ❖ **Sparinvest A/S, BankInvest A/S og SydInvest A/S** er primære leverandører, når Sparekassen sælger beviser i investeringsforeninger. Foreningerne har alle mange forskellige afdelinger med hver sit særpræg, således at Sparekassen altid kan finde en afdeling, der passer til kundens ønske og behov.

Sparekassen er aktionærer i BankInvest Holding A/S, EgnInvest Holding A/S og SparInvest Holding A/S. Endvidere er Sparinvest A/S Sparekassens samarbejdspartner, når Sparekassens kunder vælger at placere deres pensionsopsparing i puljer. Sparinvest A/S udbyder en række puljer, således at kunderne kan finde en investering, som passer til deres risikoprofil.

Øvrige leverandører af ydelser

Sparekassen samarbejder med en række øvrige selskaber og finansielle institutioner m.v., der sikrer Sparekassens produktudbud. Disse er bl.a. Nets Holding A/S (betalingsservice), BOKIS A/S, VISA International (Visa-Dankort), MasterCard A/S, Skandinavisk Datacenter A/S (SDC A/S).

Resultatopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

Note		2018	2017
4	Renteindtægter	56.438	55.829
5	Renteudgifter	4.014	4.245
	Netto renteindtægter	52.424	51.584
	Udbytte af aktier mv.	711	93
6	Gebyrer og provisionsindtægter	33.456	31.229
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	1.002	1.143
	Netto rente- og gebyrindtægter	85.589	81.763
7	Kursreguleringer	2.207	2.329
	Andre driftsindtægter	990	4.168
8	Udgifter til personale og administration	66.316	59.503
13-15	Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver	3.634	3.967
	Andre driftsudgifter	682	668
9	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv.	-777	5.461
	Resultat før skat	18.931	18.661
10	Skat	3.386	3.724
	Årets resultat	15.545	14.937
	Totalindkomstopgørelse		
	Årets resultat	15.545	14.937
	Årets totalindkomst	15.545	14.937
	Forslag til resultatdisponering		
	Årets resultat	15.545	14.937
	I alt til disponering	15.545	14.937
	Anvendt til rente garantkapital	2.397	1.675
	Anvendt til rente hybrid kernekapital	1.642	1.642
	Overført resultat	11.506	11.620
	I alt anvendt	15.545	14.937

Balance

Beløb i 1.000 kr.

Note

	2018	2017
Aktiver		
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbank	61.877	61.883
11 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	100.325	56.153
12 Udlån og andre tilgodehavender til dagsværdi	89	368
12 Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	846.891	826.068
Obligationer til dagsværdi	581.975	587.108
Aktier mv.	64.839	78.470
17 Aktiver tilknyttet puljeordninger	257.380	227.690
13 Immaterielle aktiver	20.895	22.370
14 Grunde og bygninger	10.575	11.375
15 Øvrige materielle aktiver	6.810	6.967
Aktuelle skatteaktiver	3.307	93
10 Udskudte skatteaktiver	826	1.488
Aktiver i midlertidig besiddelse	1.170	3.042
Andre aktiver	4.388	8.582
Periodeafgrænsningsposter	3.241	3.129
Aktiver i alt	1.964.588	1.894.786
Passiver		
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	93	0
16 Indlån og anden gæld	1.397.953	1.367.911
17 Indlån i puljeordninger	257.380	227.690
Andre passiver	31.586	35.709
Periodeafgrænsningsposter	3.555	3.517
Gæld i alt	1.690.567	1.634.827
Hensættelser		
Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	200	200
9 Hensættelser til tab på garantier	229	0
Andre hensatte forpligtelser	18	0
Hensatte forpligtelser i alt	447	200
18 Efterstillede kapitalindskud	36.000	36.000
Egenkapital		
Garantkapital	98.146	94.382
Overført resultat	120.389	111.060
Hybrid kernekapital	15.000	15.000
Rente af kapital	4.039	3.317
Egenkapital i alt	237.574	223.759
Passiver i alt	1.964.588	1.894.786

Egenkapitalopgørelse

	Garant- kapital	Overført resultat	Rente af kapital	Hybrid kerne- kapital	I alt
<i>Beløb i 1.000 kr.</i>					
Egenkapital 1. januar 2017	61.016	98.721	3.190	15.000	177.927
Ændringer i året:					
Garantkapital indbetalt (netto)	33.366	0	0	0	33.366
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	-1.524	0	-1.524
Udbetalt rente af hybrid kapital	0	0	-1.643	0	-1.643
Skatteværdi af rente af garantkapital	0	335	0	0	335
Skatteværdi af rente af hybrid kapital	0	361	0	0	361
Foreslået rente af garantkapital	0	0	1.675	0	1.675
Foreslået rente af hybrid kapital	0	0	1.642	0	1.642
Reg. afsat rente af garant- og hybrid kapital	0	23	-23	0	0
Årets resultat	0	11.620	0	0	11.620
Egenkapital 31. december 2017	94.382	111.060	3.317	15.000	223.759
Regulering som følge af ændring i anvendt regnskabspraksis, IFRS 9 *)	0	-2.911	0	0	-2.911
Korrigeret egenkapital 1. januar 2018	94.382	108.149	3.317	15.000	220.848
Ændringer i året:					
Garantkapital indbetalt (netto)	3.764	0	0	0	3.764
Udbetalt rente af garantkapital	0	0	-1.669	0	-1.669
Udbetalt rente af hybrid kapital	0	0	-1.643	0	-1.643
Skatteværdi af rente af garantkapital	0	367	0	0	367
Skatteværdi af rente af hybrid kapital	0	362	0	0	362
Foreslået rente af garantkapital	0	0	2.397	0	2.397
Foreslået rente af hybrid kapital	0	0	1.642	0	1.642
Reg. afsat rente af garant- og hybrid kapital	0	5	-5	0	0
Årets resultat	0	11.506	0	0	11.506
Egenkapital 31. december 2018	98.146	120.389	4.039	15.000	237.574

*) Effekten af indførelsen af IFRS 9 pr. 1. januar 2018 er mere udførligt beskrevet i ledelsesberetningen samt i noten vedrørende anvendt regnskabspraksis og effekten kan ses af nedskrivningsnoten.

**) Den hybride kernekapital har uendelig løbetid og betaling af ydelser er frivillig, hvorfor kapitalen regnskabsmæssigt behandles som egenkapital. Sparekassen udstedte den 16. november 2015 obligationer for 15,0 mio. kr. med mulighed for førtidsindfrielse tidligst fra 16. november 2020. Lånet forrentes med fast rente 10,38 % p.a. frem til 16. november 2020, hvorefter renten fastsættes til CIBOR6 + 10,38 % i margin. Kapitalen nedskrives, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 5,125 %

Kapitalopgørelse

Beløb i 1.000 kr.

	2018	2017
Kapitalprocent beregnet som kapitalgrundlag efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	20,0%	18,8%
Kernekapitalprocent beregnet som kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	16,7%	15,7%
Egentlig kernekapitalprocent beregnet som egentlig kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponering i alt	15,3%	14,6%
Kapitalsammensætning		
Minimumskapitalkravet jf. artikel 93 i Kapitalkravsforordningen - CRR (5 mio. EUR)	37.337	37.241
Egenkapital ex. hybrid kernekapital	222.574	208.759
Egentlig kernekapital før fradrag	222.574	208.759
Foreslået udbytte	-4.039	-3.319
Immaterielle aktiver	-20.895	-22.370
Udskudt aktiveret skatteaktiv	-826	-1.488
Øvrige fradrag	-29.692	-21.944
Egentlig kernekapital efter fradrag	167.122	159.638
Hybrid kernekapital	15.000	15.000
Kernekapital før fradrag	182.122	174.638
Øvrige fradrag	0	-2.597
Kernekapital efter fradrag	182.122	172.041
Supplerende kapital	36.000	36.000
Kapitalgrundlag før fradrag	218.122	208.041
Øvrige fradrag	0	-2.597
Kapitalgrundlag efter fradrag	218.122	205.444
Risikovægtede poster		
Kreditrisiko	814.999	821.817
Markedsrisiko	108.692	114.097
Operationel risiko	167.184	156.517
Risikovægtede poster i alt	1.090.875	1.092.431

Noteoversigt

1. Hoved- og nøgletal.....	33
2. Anvendt regnskabspraksis	34
3. Risikostyring	45
4. Renteindtægter	47
5. Renteudgifter	47
6. Gebyr- og provisionsindtægter	47
7. Kursreguleringer	47
8. Udgifter til personale og administration	48
9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.....	49
10. Skat	52
11. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	52
12. Udlån og tilgodehavender	53
13. Immaterielle aktiver	55
14. Grunde og bygninger	56
15. Øvrige materielle anlægsaktiver.....	56
16. Indlån og anden gæld	56
17. Pensionspuljer	57
18. Efterstillede kapitalindskud.....	58
19. Eventualforpligtelser	58
20. Regnskabsmæssig sikring	58
21. Pantsætninger	58
22. Nærtstående parter.....	59
23. Valutarisiko	60
24. Aktierisiko	60
25. Renterisiko på gældsinstrumenter.....	61

Noter

1. Hoved- og nøgletal

	2018	2017	2016	2015	2014
Resultatopgørelse (1.000 kr.)					
Netto rente- og gebyrindtægter	85.589	81.763	85.377	82.448	74.407
Kursreguleringer	2.207	2.329	2.035	-2.865	-2.027
Andre driftsindtægter	990	4.168	6.344	6.061	1.124
Udgifter til personale og administration	66.316	59.503	57.209	55.823	52.038
Andre driftsudgifter	682	668	595	3.668	2.934
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv	-777	5.461	14.591	10.930	6.405
Resultat før skat	18.931	18.661	14.087	12.150	10.158
Skat	3.386	3.724	3.642	2.355	1.535
Årets resultat	15.545	14.937	10.445	9.795	8.623
Balance (1.000 kr.)					
Udlån	846.980	826.436	774.900	774.411	754.777
Indlån	1.655.333	1.595.601	1.381.897	1.314.593	1.180.072
Egenkapital	237.574	223.759	177.927	170.668	146.088
Aktiver i alt	1.964.588	1.894.786	1.629.202	1.552.538	1.391.596
Nøgletal					
Kapitalprocent	20,0	18,8	17,0	17,4	14,9
Kernekapitalprocent	16,7	15,7	13,8	14,1	12,2
Egenkapitalforrentning før skat	8,3	9,3	8,1	7,7	6,5
Egenkapitalforrentning efter skat	6,8	7,4	6,0	6,2	6,1
Basisindtjening pr. omkostningskrone	1,23	1,34	1,41	1,41	1,33
Indtjening pr. omkostningskrone	1,27	1,27	1,18	1,17	1,16
Renterisiko	3,1	4,2	1,0	2,6	2,8
Valutaposition	0,5	0,9	1,2	0,9	0,8
Udlån plus nedskrivninger herpå i forhold til indlån	54,1	54,7	59,1	61,5	66,2
Udlån i forhold til egenkapital	3,6	3,7	4,4	4,5	5,2
Årets udlånsvækst	2,8	6,7	0,1	2,6	18,8
Overdækning ift. tidligere lovkrav § 152	Udgået	369,4	325,5	312,9	261,1
LCR	333,5	238,0	435,0	634,0	N/A
Summen af store eksponeringer gl. definition	Udgået	37,3	48,1	51,2	75,4
Summen af store eksponeringer	143,0	N/A	N/A	N/A	N/A
Årets nedskrivningsprocent	-0,1	0,4	1,2	1,0	0,6
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,9	3,8	3,7	3,3	2,6
Afkastningsgrad, årets resultat i forhold til aktiver	0,8	1,0	0,9	0,8	0,7

2. Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. Årsrapporten er aflagt i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

IFRS 9, finansielle instrumenter

Den anvendte regnskabspraksis er ændret i forhold til årsregnskabet for 2017 som følge af regnskabsstandarden IFRS 9 om Finansielle instrumenter, der trådte i kraft med virkning fra 1. januar 2018. IFRS 9 introducerer en ny tilgang til klassifikation af finansielle aktiver baseret på pengeinstituttets forretningsmodel og aktivets underliggende kontraktmæssige betalingsstrømme. Samtidig introduceres der en ny nedskrivningsmodel for finansielle aktiver, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 er tilsvarende indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleres af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Der er i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens overgangsregler ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal, da det ikke er muligt at anvende nedskrivningsreglerne uden at efterrationalisere.

Klassifikation og måling

Efter IFRS 9 foretages klassifikation og måling af finansielle aktiver på baggrund af forretningsmodellen for de finansielle aktiver og de kontraktmæssige betalingsstrømme, som knytter sig til de finansielle aktiver. Dette betyder, at finansielle aktiver skal klassificeres i en af følgende kategorier:

- Finansielle aktiver, som holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger, og hvor de kontraktlige betalinger udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til amortiseret kostpris.
- Finansielle aktiver, som holdes i en blandet forretningsmodel, hvor nogle finansielle aktiver holdes for at generere de kontraktmæssige betalinger og andre finansielle aktiver sælges, og hvor de kontraktlige betalinger på de finansielle aktiver i den blandede forretningsmodel udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem anden totalindkomst.
- Finansielle aktiver, som ikke opfylder de ovennævnte kriterier for forretningsmodel, eller hvor de kontraktmæssige pengestrømme ikke udelukkende udgøres af rente og afdrag på det udestående beløb, måles efter tidspunktet for første indregning til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Sparekassen har ikke finansielle aktiver, der omfattes af målingskategorien med indregning af finansielle aktiver til dagsværdi gennem anden totalindkomst. I stedet måles Sparekassens beholdning af obligationer til dagsværdi gennem resultatopgørelsen.

Nedskrivning for forventede kredittab

Med de nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler nedskrives for forventede kredittab på alle finansielle aktiver, der indregnes til amortiseret kostpris, og der hensættes efter samme regler til forventede kredittab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og finansielle garantier. Nedskrivningsreglerne er baseret på en forventningsbaseret model, som medfører en tidligere indregning af nedskrivninger i forhold til den tidligere gældende nedskrivningsmodel, hvorefter der skulle være indtruffet en objektiv indikation på værdiforringelse, forinden at der kunne og skulle indregnes en nedskrivning.

For finansielle aktiver indregnet til amortiseret kostpris indregnes nedskrivningerne for forventede kredittab i resultatopgørelsen og reducerer værdien af aktivet i balancen. Hensættelser til tab på uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier indregnes som en forpligtelse.

De nye forventningsbaserede nedskrivningsregler indebærer, at et finansielt aktiv m.v. på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning, nedskrives det finansielle aktiv med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets restløbetid (stadie 2). Konstateres instrumentet kreditforringet (stadie 3), nedskrives aktivet med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, og renteindtægter indregnes i resultatopgørelsen efter den effektive rentes metode i forhold til det nedskrevne beløb.

Det forventede tab er beregnet som en funktion af PD (sandsynlighed for misligholdelse), EAD (eksponeringsværdi ved misligholdelse) og LGD (tab ved misligholdelse), hvor der er indarbejdet fremadskuende informationer, der repræsenterer ledelsens forventninger til den fremadrettede udvikling.

Placeringen i stadier og opgørelse af det forventede tab er baseret på Sparekassens ratingmodeller i form af PD-modeller, udviklet af datacentralen SDC og Sparekassens interne kreditstyring. Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsindregning i følgende situationer:

- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. og en stigning i 12 måneders PD på 0,5 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1,0 pct.
- En stigning i PD for den forventede restløbetid for det finansielle aktiv på 100 pct. eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var 1,0 pct. eller derover.
- Hvis et finansielt aktiv har været i restance i mere end 30 dage vurderes det ligeledes, at kreditrisikoen er steget betydeligt.

Hvis kreditrisikoen på det finansielle aktiv betragtes som lav på balancetidspunktet, fastholdes aktivet dog i stadie 1, som er karakteriseret ved fravær af en betydelig stigning i kreditrisikoen. Kreditrisikoen betragtes som lav, når kundens 12-måneders PD er under 0,2 pct. Kategorien af aktiver med lav kreditrisiko omfatter udover udlån og tilgodehavender, der opfylder PD-kriteriet, tillige danske stats- og realkreditobligationer samt tilgodehavender hos danske kreditinstitutter.

En eksponering defineres som værende kreditkreditforringet (stadie 3) samt misligholdt såfremt den opfylder mindst ét af følgende kriterier:

- Sparekassen vurderer, at låntager ikke vil kunne honorere sine forpligtelser som aftalt.
- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder, låntager har begået kontraktbrud, Sparekassen har ydet låntager lempelser i vilkårene som følge af låntagers økonomiske vanskeligheder eller det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive underlagt anden økonomisk rekonstruktion.
- Eksponeringen har været i restance/overtræk i mere end 90 dage med en beløbsstørrelse, som vurderes væsentlig.

Dog gælder det, at finansielle aktiver, hvor kunden har betydelige økonomiske vanskeligheder, eller hvor Sparekassen har ydet lempeligere vilkår på grund af kundens økonomiske vanskeligheder, fastholdes i stadie 2, såfremt der ikke forventes tab i det mest sandsynlige scenarie.

Den definition af kreditforringet og misligholdelse, som Sparekassen anvender ved målingen af det forventede kredittab og ved overgang til stadie 3, stemmer overens med den definition, der anvendes til interne risikostyringsformål, ligesom definitionen er tilpasset kapitalkravsforordningens (CRR) definition på misligholdelse. Dette indebærer, at en eksponering, som anses for at være misligholdt til regulatoriske formål, altid placeres i stadie 3.

Beregningen af nedskrivninger på eksponeringer i stadie 1 og 2, bortset fra større svage stadie 2 eksponeringer, foretages på baggrund af en porteføljemæssig modelberegning, mens nedskrivningerne på den resterende del af eksponeringerne foretages ved en manuel, individuel vurdering baseret på tre scenarier (basis scenarie, et mere positivt scenarie og et mere negativt scenarie) med tilhørende sandsynlighed for, at scenarierne indtræffer. Kvartalsvis vurderes det, om de største eksponeringer, hvilket Sparekassen Djursland har defineret som eksponeringer større end 2 % af Sparekassens justerede kapitalgrundlag, har den rigtige stadie/nedskrivningsberegning i modelberegningen.

Alle nedskrivninger betragtes som individuelle nedskrivninger, og Sparekassen er under de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler ophørt med at indregne gruppevise nedskrivninger.

Den porteføljemæssige modelberegning foretages på baggrund af en PD-model ("Probability of Default"), som udvikles og vedligeholdes på Sparekassens datacentral SDC, suppleret med et fremadskuende, makroøkonomisk modul, der udvikles og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter, og som danner udgangspunkt for indarbejdelsen af ledelsens forventninger til fremtiden.

Det makroøkonomiske modul er bygget op om en række regressionsmodeller, der fastlægger den historiske sammenhæng mellem årets nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Regressionsmodellerne fodres herefter med estimater for de makroøkonomiske variable baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det Økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl., hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher. For løbetider udover to år og frem til år 10 foretages en fremskrivning af nedskrivningsprocenten, således at denne konvergerer mod et normalt niveau i år 10. Løbetider udover 10 år tildeles samme nedskrivningsprocent som i år 10. Det fremadskuende, makroøkonomiske modul genererer en række justeringsfaktorer, der multipliceres på datacentralens "rå" PD-værdier, som derved justeres i forhold til udgangspunktet.

Praksis for fjernelse af finansielle aktiver fra balancen

Finansielle aktiver, der måles til amortiseret kostpris, fjernes helt eller delvist fra balancen, hvis Sparekassen ikke længere har en rimelig forventning om hel eller delvis dækning af det udestående beløb. Samtidig udgår nedskrivningen i opgørelsen af de akkumulerede nedskrivninger.

Effekt af nye IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler

Implementeringen af de nye IFRS 9-forenelige regnskabsregler har alene medført beløbsmæssige ændringer som følge af den ændrede metode for opgørelse af nedskrivninger og hensættelser til forventede kredittab.

Sparekassen har i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i regnskabsbekendtgørelsen ikke implementeret de ændrede nedskrivningsregler med tilbagevirkende kraft, da det ikke er muligt at anvende nedskrivningsbestemmelserne på tidligere regnskabsår uden at efterrationalisere. Den akkumulerede virkning af ændringen er således indregnet i egenkapitalen pr. 1. januar 2018, og der er ikke foretaget tilpasning af sammenligningstal for 2017.

Den regnskabsmæssige effekt fremgår af tabellen nedenfor:

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	31. december 2017	IFRS 9 effekt	1. januar 2018
Balance			
Aktiver			
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	56.153	-162	55.991
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	826.068	-2.767	823.301
Aktuel skat	93	821	914
Passiver			
Hensættelser til tab på garantier	0	803	803
Egenkapital	223.759	-2.911	220.848

Som det fremgår, udgør den samlede indvirkning pr. 1. januar 2018 efter skatteeffekt en reduktion i egenkapitalen på 2.911 t.kr.

Kapitalmæssig indfasning

Kapitalkravsforordningen (CRR) indeholder en 5-årig indfasning af virkningen af IFRS 9 nedskrivninger på kapitalgrundlaget, som gælder tilsvarende for pengeinstitutter, der opererer under IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler. Sparekassen har besluttet ikke at benytte overgangsordningen og indregner derfor fuldt ud virkningen af de nye IFRS 9-forenelige regnskabsregler i kapitalgrundlaget pr. 1. januar 2018. Virkningen af IFRS 9 på kapitalgrundlaget svarer til 2.911 t.kr. ved reglernes ikrafttrædelse 1. januar 2018.

Oplysninger om regler, som endnu ikke er trådt i kraft

IFRS16, Leasing

IFRS16 er en ny standard, som er godkendt til brug i EU og som træder i kraft 1. januar 2019. Standarden medfører, at stort set alle leasingaftaler skal indregnes i balancen i leasingstagers regnskab i form af en leasingforpligtelse og et aktiv, som repræsenterer leasingstagers ret til at bruge det underliggende aktiv. Der skelnes ikke længere mellem operationel og finansiell leasing. Standarden er indarbejdet i Regnskabsbekendtgørelsen og anvendelsen kan vælges udskudt til 1. januar 2020. Standarden forventes ikke at få væsentlig betydning for Sparekassens regnskab.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde Sparekassen og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når Sparekassen som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå Sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle og immaterielle aktiver på tidspunkt for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der forekommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb der vedrører regnskabsåret. Endvidere indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og

forpligtelser, som måles til dagsværdi eller amortiseret kostpris. Værdistigninger i domicilejendomme indregnes i anden totalindkomst, med mindre stigningen modsvarer en værdinedgang, der tidligere er indregnet i resultatopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen. Sparekassen anvender ikke reglerne om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekurs på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

Virksomhedssammenslutninger

Tilkøbte virksomheder indregnes i regnskabet fra overtagelsestidspunktet ved anvendelse af overtagelsesmetoden, hvorefter de ny tilkøbte virksomheders identificerbare aktiver og forpligtelser måles til dagsværdi på overtagelsestidspunktet. Der tages hensyn til skatteeffekten af de foretagne omvurderinger.

Positive forskelsbeløb mellem kostprisen for den erhvervede kapitalandel og dagsværdien af de overtagne aktiver og forpligtelser (goodwill) indregnes under immaterielle aktiver og nedskrives, hvis der opstår værdiforringelse. Negative forskelsbeløb (negativ goodwill) indregnes som indtægt i resultatopgørelsen.

Ved overtagelsen henføres goodwill til de pengestrømsfrembringende enheder, der efterfølgende danner grundlag for nedskrivningstest.

Købsvederlaget består af dagsværdien af det aftalte vederlag i form af overtagne aktiver, påtagne forpligtelser og udstedte egenkapitalinstrumenter. Hvis det efterfølgende viser sig, at identifikation eller måling af købsvederlaget, overtagne aktier, forpligtelser eller eventualforpligtelser var forkert ved første indregning, reguleres opgørelsen med tilbagevirkende kraft, herunder goodwill, indtil 12 måneder efter overtagelsen, og sammenligningstal tilpasses. Herefter reguleres goodwill ikke. Ændringer i skøn over betingede købsvederlag indregnes i årets resultat.

Fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes til transaktionsdagens kurs. Aktiver og forpligtelser i fremmed valuta omregnes til danske kroner efter lukkekursen for valutaen på balancedagen svarende til den af Danmarks Nationalbank offentliggjorte kurs.

Valutaforskelle, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og betalingsdagens henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Samtlige renteindtægter og renteudgifter samt løbende provisioner periodeafgrænses inden for regnskabsåret.

Rente af garantkapital beregnes og afsættes som en overskudsdisponering. Denne overskudsdisponering godkendes af repræsentantskabet i forbindelse med regnskabets godkendelse i marts året efter, hvorefter renten tilskrives garantterne.

Renteindtægter omfatter den periodiserede del af stiftelsesprovisioner m.v., der anses for at være en del af lånets effektive rente. Renteindtægter på nedskrevne udlån indregnes som reducerede nedskrivninger.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Vederlag for formidling af realkreditlån for Totalkredit og DLR opgøres efter en modregningsmodel. Provision for låneetablering indregnes på tidspunktet for lånets etablering, og vederlag for løbende servicering af låntager indregnes i takt med, at Sparekassen forestår serviceringen og dermed opnår ret til vederlaget. Konstaterede modregningsberettigede tab behandles som en indtægtsreduktion i den periode, hvor der foretages modregning.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder fortjeneste og tab ved salg af midlertidig overtagne aktiver.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner mv. til Sparekassens personale.

Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer og fratrædelsesgodtgørelser m.v. er beregnet og afsat i takt med, at retten optjenes under posten lønninger samt hensatte forpligtelser.

Pensionsordninger

Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med hovedparten af medarbejderne. I de bidragsbaserede ordninger indbetales fast bidrag til et af Sparekassen valgt pensionsselskab. Sparekassen har ingen forpligtelse til at indbetale yderligere bidrag.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til Sparekassens aktiviteter, herunder bidrag til sektorløsninger.

Skat

Årets skat, som består af årets aktuelle skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomstopgørelsen med den del, der kan henføres til anden kapitalindkomst, og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen. Posten består desuden af ændring i udskudt skat som følge af vedtaget ændring i fremtidige skatteprocenter.

Aktuel skat er beregnet med udgangspunkt i årets resultat før skat, korrigeret for ikke skattepligtige indtægter og udgifter. Sparekassen er tilmeldt aconto-skatteordningen, og betalt aconto-skat modregnes i skyldig skat.

Såfremt regnskabsåret viser et negativt resultat før skat beregnes og aktiveres udskudt skat – dog under forudsætning af, at kommende års skattepligtige resultater forventes at have en størrelse, der giver mulighed for anvendelse af den udskudte skat.

Udskudt skat beregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser. Det udskudte skatteaktiv er indregnet i balancen under posten udskudte skatteaktiver og er optaget til den værdi, hvortil aktivet forventes at kunne realiseres, enten ved modregning i udskudte skatteforpligtelser eller som nettoaktiver.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker måles ved første indregning til dagsværdi, og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld til kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender måles til dagsværdi, mens gæld måles til amortiseret kostpris.

Måling af udlån

Udlån, der indgår i en handelsbeholdning, måles til dagsværdi. Øvrige udlån og tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer m.v. og nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab.

Stiftelsesprovisioner m.v., der sidestilles med en løbende rentebetaling, og dermed betragtes som en integreret del af den effektive rente for lånet, periodiseres over løbetiden for det enkelte lån.

Nedskrivninger og hensættelser blev tidligere foretaget når der var indtruffet objektive indikationer på værdiforringelse. Som følge af implementeringen af IFRS9 foretages nedskrivninger og hensættelser baseret på det forventede kredittab i forhold til kreditrisikoen. Kreditrisikoen udgør sandsynligheden for, at låntager misligholder sine betalingsforpligtelser. Denne ændring medfører, at der allerede på tidspunktet for første indregning foretages en nedskrivning for forventet tab.

Nedenstående beskrivelse dækker både nedskrivninger på udlån og tilgodehavender og hensættelser på finansielle garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger.

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- Stadie 1 omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- Stadie 2 omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- Stadie 3 omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet beregnet ud fra tre senarier i aktivets levetid

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de nye nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes under hensatte forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser under posten nedskrivninger på udlån.

Obligationer og aktier m.v.

Værdipapirer, der er noteret på en børs, måles til dagsværdi fastsat ud fra lukkekursen på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdi.

Finansielle aktier måles ligeledes til dagsværdi. Dagsværdien for unoterede aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler o. lign. eller alternativt kapitalværdiberegninger. Unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris. Sparekassens unoterede aktier omfatter aktier i sektorejede selskaber, og de beregnede dagsværdier herpå

offentliggøres hvert kvartal af Lokale Pengeinstitutter med kommentarer og forudsætninger for beregningerne.

Alle løbende værdireguleringer på børsnoterede og unoterede værdipapirer føres i resultatopgørelsen under posten kursreguleringer.

Immaterielle aktiver

Goodwill

Erhvervet goodwill indregnes til kostpris med fradrag af akkumulerede nedskrivninger for værdiforringelse. Der foretages ikke systematisk afskrivning af goodwill.

Den regnskabsmæssige værdi af goodwill allokteres til Sparekassens pengestrømsfrembringende enheder på overtagelsestidspunktet. Fastlæggelse af pengestrømsfrembringende enheder følger den ledelsesmæssige struktur og interne økonomistyring.

Goodwill afskrives ikke, men for hver pengestrømsfrembringende enhed testes goodwill for værdiforringelse mindst en gang årligt. Goodwill nedskrives til genindvindingsværdi over resultatopgørelsen, såfremt den regnskabsmæssige værdi af den pengestrømsgenererende enheds nettoaktiver oversiger den højeste værdi af nettosalgspris og nytteværdi, der svarer til nutidsværdien af forventede fremtidige pengestrømme fra enheden.

Kunderelationer

Kunderelationer erhvervet i forbindelse med virksomhedsovertagelse indregnes til kostpris, og afskrives lineært over den forventede økonomiske brugstid, der ikke overstiger 10 år. Den økonomiske brugstid afhænger af kundeloyalitet. Brugstiden revideres årligt. Ændringer i afskrivninger som følge af ændring i brugstiden indregnes fremadrettet som en ændring i regnskabsmæssige skøn.

Der foretages nedskrivningstest af kunderelationer, når der er indikation på værdifald. Der nedskrives i så fald til nytteværdien.

Nedskrivninger på goodwill og kunderelationer indregnes i resultatopgørelsen og tilbageføres ikke efterfølgende.

Grunde og bygninger

Sparekassen ejer ved afslutning af regnskabsåret 2018 alene domicilejendomme.

Domicilejendomme måles i balancen til omvurderet værdi, som er dagsværdien opgjort af ekstern mægler fratrukket akkumulerede afskrivninger og eventuelle tab for værdiforringelse.

Afskrivninger på bygninger beregnes lineært med 2 % p.a. svarende til en forventet levetid på 50 år. Afskrivningen af særlige installationer i bygninger sker over 20 – 25 år. Der afskrives ikke på grunde.

Afskrivninger og nedskrivning ved værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten afskrivninger, medens eventuelle opskrivninger indregnes i anden totalindkomst - med fradrag af udskudt skat, og bindes under posten opskrivningsshenlæggelser. Såfremt der er foretaget opskrivninger på en ejendom, der er indregnet i opskrivningsshenlæggelser, og hvor der efterfølgende foretages nedskrivninger på samme ejendom, modregnes nedskrivningen i anden totalindkomst i den tidligere foretagne opskrivningsshenlæggelse. Såfremt en tidligere nedskrevet ejendom efterfølgende opskrives, indtægtsføres opskrivningen over resultatopgørelsen indtil hele den foretagne nedskrivning er tilbageført.

Øvrige materielle aktiver

Øvrige materielle aktiver, der består af driftsmidler, måles i balancen til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger og nedskrivninger for eventuelle værdiforringelse. Afskrivningerne beregnes ud fra aktivernes forventede brugstid, som er 1 - 8 år.

Afskrivninger og værdiforringelse indregnes i resultatopgørelsen under posten af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver.

Aktiver i midlertidig besiddelse

Aktiver i midlertidig besiddelsen omfatter sommerhusgrunde, som Sparekassen har overtaget fra et konkursbo. Grundene er optaget i balancen til dagsværdi med fradrag af omkostninger ved salg. Aktiverne er kun midlertidigt i Sparekassens besiddelse, og salg vurderes sandsynligt inden for kort tid. Der afskrives ikke på aktiver i midlertidig besiddelse.

Andre aktiver og passiver

Andre aktiver omfatter indtægter vedrørende regnskabsåret herunder renter, hvor betaling først modtages efter regnskabsårets udløb, samt aktiver der ikke henhører under andre aktivposter.

Andre passiver omfatter udgifter vedrørende regnskabsåret herunder renter, der først forfalder til betaling efter regnskabsårets udløb, samt passiver der ikke henhører under andre passivposter.

Regnskabsposterne måles ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår.

Periodeafgrænsningsposter under passiver omfatter indtægter vedrørende senere regnskabsperioder, som er indgået før regnskabsårets afslutning, herunder modtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser, garantier og andre forpligtelser, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på virksomhedens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres som nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser omfatter forpligtelser vedrørende personale, herunder jubilæumsgratualer m.v.

Garantier

De af Sparekassen afgivne garantier, specificeres i noterne under posten eventualforpligtelser. Såfremt det vurderes mest sandsynligt, at en garantiforpligtelse vil påføre Sparekassen et tab, hensættes forpligtelsen hertil under passivposten hensatte forpligtelser, og beløbet udgiftsføres i resultatopgørelsen under nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Egenkapital

Renter af garantkapital og rente af hybrid kernekapital optages under posten overskudsdisponering. Sparekassens ledelse beslutter på repræsentantskabsmøde i forbindelse med regnskabsafklæggelse, hvorvidt årets resultat berettiger til udbetaling af garantrenter. Garantrenter vedrørende regnskabsåret 2018 udbetales således i 2019 efter afholdelse af repræsentantskabsmødet.

Opskrivningshenlæggelser omfatter opskrivning af Sparekassens domicilejendomme efter indregning af udskudt skat. Opskrivningen opløses, når ejendommen nedskrives eller sælges.

Hybrid kernekapital

Hybrid kernekapital udstedt med uendelig løbetid og uden kontraktuel forpligtelse til betaling af ydelser og renter (additional tier 1 capital under CRR) betragtes som egenkapital.

Nettobeløbet ved udstedelsen indregnes som en stigning i egenkapitalen. Betaling af renter behandles som udbytte, og indregnes direkte i egenkapitalen på det tidspunkt forpligtelsen opstår.

Ved Sparkassens indfrielse af obligationerne vil egenkapitalen på indfrielsestidspunktet blive reduceret med indfrielsesbeløbet.

Hoved- og nøgletal

De i noterne anførte hoved- og nøgletal er opstillet og beregnet i overensstemmelse med regnskabsbekendtgørelsens krav herom.

Regnskabsmæssige skøn og væsentlige usikkerheder

Opgørelsen af den regnskabsmæssige værdi af visse aktiver og forpligtelsen forudsætter, at ledelsen foretager en række skøn og vurderinger af fremtidige forhold, som har væsentlig indflydelse på den regnskabsmæssige værdi af aktiver og forpligtelser.

De omtalte skøn og vurderinger er baseret på forudsætninger, som ledelsen anser for forsvarlige, men som selvfølgelig er usikre og uforudsigelige. At foretage skøn, som involverer kundeforhold og andre modparter, vil i sagens natur være forbundet med usikkerhed.

Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2018, er følgende:

- Nedskrivning på udlån og tilgodehavender og hensættelser på garantier
- Værdiansættelse af immaterielle aktiver
- Værdiansættelse af domicilejendomme
- Værdiansættelse af sektoraktier

Måling af udlån

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender er foretaget i overensstemmelse med den ovennævnte beskrevne regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig. I 2018 er den nye regnskabspraksis vedrørende nedskrivninger af udlån og tilgodehavender samt hensættelser på finansielle garantier og uudnyttede kredittilsagn implementeret. Dette gør, at ledelsen har foretaget en række nye skøn forbundet med opgørelsen af nedskrivningerne for 2018, herunder makroøkonomiske skøn baseret på en fremadskuende makroøkonomisk modul, der er udviklet og vedligeholdes af Lokale Pengeinstitutter.

Måling af udlån bliver væsentligt påvirket af den nuværende økonomiske stabilitet i samfundet. Det kan således ikke afvises, at en negativ udvikling inden for brancher, som landbrug, hvor Sparekassen har betydelige eksponeringer, kan medføre yderligere nedskrivninger. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn.

Værdierne på særligt landbrugsaktiver er fastlagt i et illikvidt marked, hvor kendskab til reelle handels- og belåningsværdier er meget sparsom. Således konstaterer Sparekassen stort set ingen handel med aktiver som den type aktiver, der indgår i beregningerne af nedskrivningsbehovet på især denne type låntagere. En afgørende faktor for nedskrivninger på landbrugsengagementer er værdien af landbrugsjorden. I de foretagne nedskrivningsberegninger for de landbrugseksponeringer, hvor der er vurderet at være

OIK, er der ikke anvendt højere HA-priser end de af Finanstilsynet udmeldte maksimumpriser. Endvidere kan ændringer i de anvendte værdier på staldpladser mv. medføre behov for yderligere nedskrivninger, og det kan ikke afvises at sådanne ændringer vil være væsentlige.

Vi skal endvidere fremhæve, at særligt inden for landbrug kan en fortsat negativ udvikling medføre yderligere nedskrivninger, herunder ved ændring af de forudsætninger og skøn, der ligger til grund for nedskrivninger inden for dette område.

For privatkunder er der usikkerhed forbundet med opgørelse af nedskrivninger som følge af usikkerhed i den fremtidige betalingsevne. For en del af låntagerne konstateres det, at selvom de på nuværende tidspunkt kan betale ydelserne på lånene, så vil yderligere krav til afdrag eller rente presse betalingsevnen.

Hertil kommer, at en række boligejere ikke vil kunne afhænde deres bolig uden tab.

For opgørelse af sikkerhedsværdier for private boliger anvendes der en vurdering fastsat af en vurderingssagkyndig ud fra kendskab til handler i det pågældende område og boligens stand.

Hensættelse til tab på garantier, hvor der er væsentlige skøn forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at der skal betales på den afgivne garanti er ligeledes behæftet med usikkerhed.

Udover fastlæggelsen af forventninger til fremtiden er nedskrivninger i stadie 1 og 2 ligeledes behæftet med en usikkerhed som følge af, at modellerne ikke tager højde for alle relevante forhold. Da der fortsat er begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne, har det været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn. De ledelsesmæssige skøn relaterer sig især til landbrug. Fastlæggelsen af det ledelsesmæssige skøn er foretaget ud fra en konkret vurdering af det enkelte segment. Vurderingen af effekten for den langsigtede sandsynlighed for misligholdelse for disse låntagere, og segmenter ved henholdsvis forbedret og forværret udfald af makroøkonomiske scenarier, er forbundet med skøn.

Nedskrivningstest for goodwill og kunderelationer

Nedskrivningstest på goodwill og kunderelationer indebærer skøn over, hvorledes de dele af Sparekassen, som goodwill og kunderelationer relaterer sig til, vil være i stand til at generere positive pengestrømme til at understøtte værdien af goodwill og kunderelationer. Skønnet over de forventede fremtidige pengestrømme medfører en vis usikkerhed. Den fremtidige usikkerhed er indregnet i diskonteringsrenten.

Værdifastsættelse af domicilejendomme: der er for hver enkelt ejendom indhentet en ekstern vurdering ultimo 2016. På baggrund af udviklingen i prisniveauet på fast ejendom, er der ikke indhentet nye vurderinger ultimo 2018.

Værdiansættelse af sektoraktier: sektoraktierne værdiansættes til dagsværdi. Sektoren modtager ultimo hvert kvartal oplysning om dagsværdien i de væsentligste fællesejede selskaber fra Lokale Pengeinstitutter på baggrund af oplysninger fra selskaberne. Sparekassen anvender disse kurser. Kurserne er forbundet med en vis usikkerhed idet målingen kun i mindre grad er baseret på observerbare markedsdata. Hertil kommer, at der for en række unoterede aktier ikke har været omsætning heri i en årrække. Ved omfordeling af sektoraktier anvendes omfordelingskursen som dagsværdi. Målingen er således forbundet med usikkerhed.

3. Risikostyring

Sparekassens virksomhed medfører, at Sparekassen er eksponeret overfor forskellige risikotyper: kreditrisici, markedsrisici, likviditetsrisici og operationelle risici.

Kreditrisikoen er risikoen for tab som følge af, at kunderne helt eller delvist misligholder deres betalingsforpligtelser over for Sparekassen.

Markedsrisikoen er risikoen for, at markedsværdien af Sparekassens aktiver og forpligtelser ændres som følge af forandringer i markedsforholdene.

Likviditetsrisikoen er risikoen for, at der enten direkte eller indirekte opstår økonomiske tab som følge af fejl i interne processer og systemer, menneskelige fejl eller som følge af eksterne hændelser.

Det er Sparekassens overordnede politik, at Sparekassen alene påtager sig risici, som er i overensstemmelse med de forretningsmæssige principper, som Sparekassen drives efter, og som Sparekassen har de fornødne kompetencemæssige ressourcer til.

Sparekassen udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af risici, som påvirker Sparekassen.

Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer for risiko- og kapitalstyring og modtager løbende rapportering om udviklingen. Den daglige styring foretages af direktionen, der kan uddelegere denne til medarbejderne.

Kreditrisici

En af de væsentligste risici i Sparekassen er kreditrisikoen. Sparekassens bestyrelse har fastlagt politikker og instrukser med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter ligger indenfor de vedtagne rammer og forventet sikkerhed. Der er endvidere fastlagt politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til de enkelte kreditinstitutter, som Sparekassen har forretninger med. Sparekassen tilstræber ved långivning at sikre en passende spredning på kunder og brancher, således at enkelteksponeringer eller brancher ikke kan ændre på Sparekassens handlefrihed. Det er således Sparekassens målsætning at eksponering mod en enkelt branche maksimalt må udgøre 14 % af Sparekassens samlede udlån og garantier, og at eksponering mod erhverv i alt maksimalt må udgøre 50 %. Sparekassens udlån og garantier fordelt på brancher fremgår af note 12.

Sparekassen tilstræber at opnå tilstrækkelig sikkerhed til, at afdække risikoen i de enkelte eksponeringer, ligesom der tilstræbes en passende spredning i typerne af sikkerheder. I forbindelse med sikkerheder er det væsentligt for Sparekassen, at opnå tilstrækkelig sikkerhed uanset sikkerhedens type, og uanset om det giver mulighed for modregning i forbindelse med opgørelse af kreditrisikoen i solvensopgørelsen.

Sparekassen følger løbende eksponeringer på individuel basis. Udviser eksponeringen objektiv indikation for kreditforringelse, bliver der foretaget nedskrivning på eksponeringen. Sparekassen har historisk set haft en sund kreditpolitik, og vil også i fremtiden fokusere på en effektiv styring af udlånsporteføljen.

I forbindelse med kreditgivning tilstræbes, at Sparekassen har den højest opnåelige sikkerhedsmæssige afdækning af risikoen på eksponeringen.

Ved kreditgivning til private er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer og køretøjer.

Ved kreditgivning til erhvervskunder er de vigtigste sikkerhedstyper fast ejendom, værdipapirer, driftsmidler og varelagre.

Sparekassens største udlån til en enkelt branche er til landbrug. Sparekassens væsentligste landbrugseksponeringer er alle individuelt vurderet, og nedskrivningsbehovet vurderes som værende tilstrækkeligt.

Kreditrisici er yderligere beskrevet i noterne 9 og 12.

Markedsrisiko

Det er Sparekassens politik, at markedsrisici holdes på et lavt niveau. Sparekassens ledelse har for hver markedsrisikotype fastsat konkrete risikorammer.

Sparekassens udlåns- og indlånsforretning samt mellemværende med andre kreditinstitutter, er for hovedpartens vedkommende indgået på variabel rentebasis.

Sparekassens renterisiko er opgjort til 3,1 %. Den væsentligste del af obligationsbeholdningen er spredt på to porteføljeaftaler.

Sparekassens valutarisiko er opgjort til 0,5 %. Sparekassens valutarisiko består af risiko på udenlandske papirer (Investeringsforening), samt på beholdning af kontant valuta.

Sparekassen er medejer af en række sektorvirksomheder. Ejerandele i disse virksomheder er forretningsmæssigt afhængig, og anses derfor ikke som værende en del af Sparekassens aktierisiko.

Markeds-, valuta- og aktierisiko: Sparekassens markedsrisici fremgår af note 23, 24 og 25.

Likviditetsrisici

Det er Sparekassens mål, at udlån finansieres af indlån og egenkapital.

Det tilstræbes endvidere, at Sparekassen, såfremt der skulle opstå en likviditetskrise, vil kunne klare de lovpligtige likviditetskrav uden væsentlige træk på ubekræftede lines.

Operationelle risici

Der foretages løbende rapportering til Sparekassens ledelse af de tab og begivenheder, som vurderes at kunne henføres til operationelle risici. Med baggrund i denne rapportering og iagttagelser i øvrigt, foretages der en vurdering af, om forretningsgange m.v. kan justeres og forbedres med henblik på minimering af operationelle risici.

IT-forsyningen, der er det væsentligste område ved vurdering af operationelle risici, er outsourcet til SDC – Skandinavisk Data Center A/S, som Sparekassen er medejer af. IT-sikkerheden vurderes løbende, og der foretages løbende de nødvendige justeringer.

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	2018	2017
4. Renteindtægter		
Udlån og andre tilgodehavender	50.773	49.778
Obligationer	5.665	6.051
I alt renteindtægter	56.438	55.829
5. Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	342	348
Indlån og anden gæld	1.001	1.248
Efterstillede kapitalindskud	2.654	2.649
Øvrige renteudgifter	17	0
I alt renteudgifter	4.014	4.245
6. Gebyr- og provisionsindtægter		
Værdipapirhandel og depoter	3.512	4.164
Betalingsformidling	4.629	4.410
Lånesagsgebyrer	14.167	12.585
Garantiprovision	1.319	1.134
Øvrige gebyrer og provisioner	9.829	8.936
I alt gebyrer og provisionsindtægter	33.456	31.229
7. Kursreguleringer		
Andre udlån og tilgodehavender til dagsværdi	-17	0
Obligationer	-4.001	-3.486
Aktier mv.	5.812	5.423
Valuta	370	337
Aktiver tilknyttet puljeordninger	-17.852	11.852
Indlån i puljeordninger	17.852	-11.852
Øvrige aktiver	43	55
I alt kursreguleringer	2.207	2.329

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	2018	2017
8. Udgifter til personale og administration		
Lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion		
Direktion	1.633	1.602
Bestyrelse	748	676
Lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion i alt	2.381	2.278
Løn til direktion		
Peter Lading Sørensen	1.633	1.602
Løn til direktion i alt	1.633	1.602
Vederlag til bestyrelse		
Formand Pernille Amstrup-Bønløkke	139	125
Næstformand Torben V. Blach	77	9
Særlig regnskabskyndig Allan Thorhauge	97	73
Paul Busk Jensen	53	76
Christian Greve	56	55
Niels Ole Birk Nielsen	56	42
Lene Brejnegaard	56	55
Palle Knudsen	56	55
Anker Høgh Rasmussen	56	9
Karen F. Lisvad	56	55
Anja Soelberg	46	0
Særlig regnskabskyndig Leif R. Jensen	0	32
Christian St. Nielsen	0	34
Jan Ellegaard	0	14
Martin Ulsfort	0	42
I alt vederlag til bestyrelse	748	676
Personaleudgifter		
Løn	28.588	26.558
Pension	3.083	2.838
Andre udgifter til social sikring	5.142	4.638
Personaleudgifter i alt	36.813	34.034
Heraf ansatte med væsentlig indflydelse på Sparekassens risikoprofil (5 ansatte):		
Lønninger	3.533	3.433
Pensioner	378	366
Udgifter til social sikring	596	563
I alt	4.507	4.362
Øvrige administrationsudgifter i alt	27.122	23.191
Udgifter til personale og administration i alt	66.316	59.503
Antal beskæftigede		
Det gennemsnitlige antal beskæftigede omregnet til heltidsbeskæftigede:		
Ansatte beskæftigede med kreditinstitutvirksomhed	51,51	50,68
Øvrige	0,00	0,03
I alt	51,51	50,71

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

Pensionstilsagn

Sparekassen har ikke givet pensionstilsagn til nuværende eller forhenværende medlemmer af Sparekassens direktion.

Incitamentsprogrammer

Der er ikke fastsat særlige incitamentsprogrammer for bestyrelse, direktion, medarbejdere eller væsentlige risikotagere.

Aflønning

Sparekassens bestyrelse, direktion og medarbejdere aflønnes alle med fast vederlag. Der sker ikke aflønning af repræsentantskabsmedlemmer.

Revisionshonorar

Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	390	643
Heraf honorar for lovpligtig revision af årsregnskabet	325	319
Honorar for andre erklæringsopgaver med sikkerhed	65	64
Honorar for skatterådgivning	0	0
Honorar for andre ydelser	0	260

9. Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.

Akkumulerede nedskrivninger og hensættelser ved overgangen fra IAS 39-forenelige regler til IFRS 9-forenelige regler

Beløb i 1.000 kr.	Individuelle nedskrivninger 31.12.2017	Gruppevisse nedskrivninger 31.12.2017	I alt 31.12.2017	IFRS 9 tilpasninger 01.01.2018	I alt 01.01.2018
Aktiver					
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	0	0	0	162	162
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	40.965	5.457	46.422	2.767	49.189
Passiver					
Hensættelser til tab på garantier	0	0	0	803	803
Egenkapital				3.732	3.732

Den samlede indvirkning pr. 1. januar 2018 af overgangen til de IFRS 9-forenelige nedskrivningsregler efter skatteeffekt er en reduktion i egenkapitalen på 2.911 t.kr.

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender samt hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kreditfaciliteter

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris

Individuelle nedskrivninger

Primo året	40.965	31.822
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	-40.965	0
Nedskrivninger i årets løb	0	17.374
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår	0	-4.702
Endeligt tabt, tidligere individuelt nedskrevet	0	-3.529
Ultimo året	0	40.965

Gruppevise nedskrivninger

Primo året	5.457	9.780
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	-5.457	0
Årets regulering	0	-4.323
Ultimo året	0	5.457

Stadie 1

Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	2.928	0
Nye nedskrivninger, netto	-26	0
Nedskrivninger ultimo	2.902	0

Stadie 2

Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	5.296	0
Nye nedskrivninger, netto	-1.063	0
Nedskrivninger ultimo	4.233	0

Stadie 3

Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	40.965	0
Nye nedskrivninger, netto	8.015	0
Tidligere nedskrevet, nu endeligt tabt	-9.209	0
Andre bevægelser	1.811	0
Nedskrivninger ultimo	41.582	0

Hensættelser til tab på garantier og uudnyttede kredittilsagn

Stadie 1

Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	332	0
Nye nedskrivninger, netto	-211	0
Nedskrivninger ultimo	121	0

Stadie 2

Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	471	0
Nye nedskrivninger, netto	-363	0
Nedskrivninger ultimo	108	0

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	2018	2017
Nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og andre poster med kreditrisiko IFRS 9		
Nedskrivninger primo	0	0
Ændret regnskabspraksis for nedskrivninger	162	0
Nye nedskrivninger, netto	-19	0
Nedskrivninger ultimo	143	0
Nedskrivnings- og hensættelsessaldo i alt, ultimo	49.089	46.422
Værdiregulering på udlån og andre tilgodehavender værdiforringet ved første indregning		
Værdiregulering primo	21.883	12.751
Årets bevægelser	-6.716	9.132
Værdiregulering ultimo	15.167	21.883
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv. indregnet i resultatopgørelsen		
Nye nedskrivninger, netto	6.907	6.051
Tab uden forudgående nedskrivning	141	463
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-535	-1.053
Tilbageførsel af nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender værdiforringet ved første indregning	-6.716	0
Indregnet i resultatopgørelsen	-203	5.461
Hensættelser til tab på garantier og utrukne kreditfaciliteter indregnet i resultatopgørelsen		
Nye hensættelser, netto	-574	0
Indregnet i resultatopgørelsen	-574	0
Nedskrivninger og hensættelser indregnet i resultatopgørelsen i alt	-777	5.461

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	2018	2017
10.Skat		
Skat af årets skattepligtige indkomst	-875	-1.921
Regulering af udskudt skat tidligere regnskabsår	0	-100
Regulering af aktuel skat tidligere regnskabsår	-299	-215
Regulering af udskudt skat	-662	-792
Beregnet skat i alt	-1.836	-3.028
Skat af egenkapitalbevægelser	-1.550	-696
Skat i alt i resultatopgørelsen	-3.386	-3.724
Effektiv skatteprocent		
Beregning af effektiv skatteprocent		
Selskabsskatteprocent i Danmark	22	22
Regulering for skat af skattefrie indtægter og ikke fradrags-berettigede omkostninger m.v.	-5	-4
Regulering af tidligere års skatter	1	2
Effektiv skatteprocent	18	20
Udskudte skatteaktiver		
Hensat primo	1.488	2.380
Årets regulering	-662	-892
Udskudte skatteaktiver ultimo	826	1.488
Udskudte skatteaktiver fordeler sig på følgende:		
Materielle aktiver	443	467
Immaterielle aktiver	-992	-286
Udlån	1.378	1.263
Andre aktiver og passiver	-3	44
I alt udskudte skatteaktiver	826	1.488
11.Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	100.325	56.153
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	100.325	56.153
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker efter restløbetid		
Anfordring	100.325	56.153
I alt tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	100.325	56.153

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

12. Udlån og tilgodehavender

Udlån og tilgodehavender fordelt efter restløbetid

Anfordring	5.404	0
Til og med 3 måneder	27.767	119.903
Over 3 måneder og til og med 1 år	212.133	184.897
Over 1 år og til og med 5 år	296.595	289.134
Over 5 år	305.081	232.502
Udlån og tilgodehavender i alt	846.980	826.436

Udlån til dagsværdi	89	368
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris	846.891	826.068
Udlån og andre tilgodehavender i alt	846.980	826.436

Udlån og garantidebitorer fordelt på sektorer og brancher i procent ultimo året

Offentlige myndigheder	0,0%	0,0%
Erhverv		
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	9,5%	8,9%
Industri og råstofudvinding	3,3%	2,8%
Energiforsyning	0,7%	0,7%
Bygge- og anlæg	4,2%	3,4%
Handel	4,3%	4,3%
Transport, hoteller og restauranter	2,2%	2,1%
Information og kommunikation	0,1%	0,2%
Finansiering og forsikring	1,2%	1,1%
Fast ejendom	7,0%	6,1%
Øvrige erhverv	4,4%	5,9%
Erhverv i alt	36,9%	35,5%
Private	63,1%	64,5%
Udlån og garantier i alt	100,0%	100,0%

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter ratingklasser og stadier i IFRS 9, (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

Beløb i 1.000 kr.

Ratingklasse	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Kreditforringet eksponeringer (1)	0	0	175.268	175.268
Eksponeringer med væsentlige svagheder (2c)	4.242	16.283	0	20.525
Eksponeringer med lidt forringet bonitet og visse svaghedstegn (2b)	273.187	175.473	0	448.660
Eksponeringer med normal bonitet el. utvivlsomt god bonitet (3+2a)	739.848	103.320	0	843.168
Total	1.017.277	295.076	175.268	1.487.621

Udlån til amortiseret kostpris, uudnyttede kreditrammer, lånetilsagn og garantier fordelt efter brancher og stadier i IFRS 9 (opgjort før nedskrivninger/hensættelser)

Beløb i 1.000 kr.

Branche	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	Total
Offentlige myndigheder	0	0	0	0
Erhverv				
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	73.345	11.550	55.523	140.418
Industri og råstofudvinding	31.555	14.879	3.275	49.709
Energiforsyning	13.246	0	0	13.246
Bygge og anlæg	54.362	12.350	3.016	69.728
Handel	50.958	13.783	12.671	77.412
Transport, hoteller og restauranter	28.333	1.953	4.132	34.418
Information og kommunikation	1.526	354	261	2.141
Finansiering og forsikring	8.033	7.998	0	16.031
Fast ejendom	82.367	10.445	1.137	93.949
Øvrige erhverv	56.433	12.441	8.333	77.207
Erhverv i alt	400.158	85.753	88.348	574.259
Private	617.119	209.323	86.920	913.362
Total	1.017.277	295.076	175.268	1.487.621

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

13. Immaterielle aktiver

Goodwill

Kostprisen

Kostpris primo

11.090

11.090

Kostpris goodwill ultimo

11.090

11.090

Kunderelationer

Kostprisen

Kostpris primo

14.753

11.753

Tilgang i årets løb

0

3.000

Samlet kostpris ultimo

14.753

14.753

Ned- og afskrivninger

Ned- og afskrivninger primo

3.473

2.297

Årets ned- og afskrivninger

1.475

1.176

Samlede ned- og afskrivninger ultimo

4.948

3.473

Kunderelationer ultimo i alt

9.805

11.280

Immaterielle aktiver ultimo i alt

20.895

22.370

Værdiforringelsestest: testen sammenholder den regnskabsmæssige værdi med den estimerede nutidsværdi af forventede fremtidige pengestrømmer (nytteværdi). Den særlige gældsstruktur i finansielle virksomheder medfører, at beregningsgrundlaget for nutidsværdien af fremtidige betalingsstrømme baseres på en forenklet egenkapitalmodel.

Egenkapitalmodellen tager udgangspunkt i Sparekassens netto rente- og gebyrindtægter fratrukket omkostninger realiseret i 2018. Desuden fratrækkes forventet nedskrivningsbehov.

Værdiforringelsestest har i 2018 ikke givet anledning til nedskrivning af immaterielle aktiver.

Cash flow i terminalperioden

Cash flow i terminalperioden repræsenterer indtjening i de foregående år voksende med en konstant rate. Væksten er fastsat til 1 %. Væksten er fastsat på baggrund af forventninger til vækst i makroøkonomien.

Diskonteringsfaktoren

Diskonteringsfaktoren, som er anvendt til at beregne den tilbagediskonterede værdi af fremtidigt cash flow er 10,3 % før skat ved 22 % skat svarende til Sparekassens forventede afkastkrav på egenkapital og fremmed kapital. Efter skat udgør diskonteringsfaktoren 8,0 %

Primære forudsætninger:

Erhvervet goodwill

11.090

11.090

Budgetperiode

5 år

5 år

Gennemsnitlig årlig vækst i budgetperioden

1,0%

1,0%

Gennemsnitlig årlig vækst i terminalperioden

1,0%

1,0%

Diskonteringsfaktor før skat

10,3%

10,6%

Diskonteringsfaktor efter skat

8,0%

8,2%

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

14. Grunde og bygninger

Domicilejendomme

Omvurderet værdi primo	11.375	10.575
Tilgang	323	1.604
Afgang	-800	0
Årets afskrivninger	-406	-389
Op- og nedskrivninger	83	-415
Omvurderet værdi ultimo	10.575	11.375

Sparekassens domicilejendomme er omvurderet til dagsværdi pr. 31.12.2016 af statsaut. ejendomsmægler & valuar MDE. På baggrund af udviklingen i prisniveauet på fast ejendom, er der ikke indhentet nye vurderinger ultimo 2018.

15. Øvrige materielle anlægsaktiver

Kostprisen

Kostpris primo	22.217	20.937
Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	1.829	1.280
Afgang i årets løb	493	0
Samlet kostpris ultimo	23.553	22.217

Ned- og afskrivninger primo	15.250	13.262
Årets afskrivninger	1.772	1.988
Tilbageførte ned- og afskrivninger	279	0
Ned- og afskrivninger ultimo	16.743	15.250

Bogført værdi ultimo	6.810	6.967
-----------------------------	--------------	--------------

16. Indlån og anden gæld

Indlån og anden gæld fordelt på

Anfordring	1.288.656	1.241.978
Tidsindsud	114	4.235
Særlige indlånsformer	109.183	121.698
I alt indlån og anden gæld	1.397.953	1.367.911

Indlån og anden gæld fordelt på restløbetider

Anfordring	1.293.791	1.246.691
Til og med 3 måneder	1.423	5.642
Over 3 måneder og til og med 1 år	4.417	9.590
Over 1 år og til og med 5 år	22.027	25.313
Over 5 år	76.295	80.675
I alt indlån og anden gæld	1.397.953	1.367.911

<i>Beløb i 1.000 kr.</i>	2018	2017
17. Pensionspuljer		
Resultatopgørelse		
Renteindtægter/terminspræmie af:		
Kontantindestående	-3	-6
Renteindtægter i alt	-3	-6
Udbytte af:		
Investeringsforeningsandele	206	97
Udbytte i alt	206	97
Kursregulering af:		
Investeringsfordelingsandele	-18.053	11.765
Kursregulering i alt	-18.053	11.765
Gebyrer og provisionsudgifter	2	4
Puljernes resultat	-17.852	11.852
Balanceoplysninger		
Aktiver		
Kontantindestående	1.978	975
Investeringsforeningsandele	237.474	226.240
Andet	17.928	475
Aktiver i alt	257.380	227.690
Passiver		
Samlet indlån	257.380	227.690
Passiver i alt	257.380	227.690

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

18. Efterstillede kapitalindskud

Efterstillede kapitalindskud, der kan medregnes ved opgørelse af kapitalgrundlaget efter reglerne i CRR

36.000

36.000

Supplerende kapital: 36,0 mio. kr. udstedt 1. september 2014, fast rente 7,35 % p.a. frem til 1. september 2019. Herefter CIBOR3 + 6,53 % i margin. Kapitalen er konverterbar til garantkapital, såfremt Sparekassens egentlige kernekapitalprocent falder til under 7 %.

19. Eventualforpligtelser

Garantier

Finansgarantier

57.453

53.356

Tabsgarantier for realkreditlån

174.962

165.985

Tinglysnings- og konverteringsgarantier

74.803

86.807

Øvrige garantier

40.429

32.436

Garantier i alt

347.647

338.584

Andre forpligtende aftaler

Huslejeforpligtelse

Huslejeforpligtelser i.f.m. leje af lokaler til Sparekassens afdelinger i Allingåbro og i Auning.

5.205

6.391

Huslejeforpligtelse i alt

5.205

6.391

Udtrædelsesgodtgørelse af SDC

Sparekassen anvender Skandinavisk Data Center A/S som datacentral. Ved udtræden af denne aftale inden for aftalens opsigelsesperiode er Sparekassen maksimalt pligtig til at skulle betale 43,3 mio. kr. svarende til, hvad der skulle være betalt i 48 måneder + Sparekassens andel af immaterielle anlægsaktiver.

43.310

38.727

Andre forpligtende aftaler ialt

48.515

45.118

20. Regnskabsmæssig sikring

Sparekassen har ikke foretaget sikring af poster i balancen ved anvendelse af finansielle instrumenter.

21. Pantsætninger

Sparekassen har ikke stillet pant eller anden sikkerhed i aktiver.

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

22. Nærtstående parter

Transaktioner med nærtstående parter sker på markedsvilkår

Nærtstående parter med bestemmende indflydelse over Sparekassen:

Ingen har bestemmende indflydelse.

Transaktioner med nærtstående parter i regnskabsåret

Størrelsen af lån til – samt pant, kaution eller garanti med oplysninger om de væsentligste vilkår – stillet for nedennævnte ledelsesmedlemmer

Lån til ledelsen

Direktion	251	251
Bestyrelse	17.310	26.645
Lån til ledelsen i alt	17.561	26.896

Sikkerhedsstillelser

Bestyrelse	11.117	12.398
Sikkerhedsstillelser i alt	11.117	12.398

Væsentlige vilkår

Engagementer med medlemmer af Sparekassens bestyrelse og direktion indgås på sædvanlige forretningsmæssige vilkår, herunder kan oplyses at rentefoden er i intervallet 1,50 % til 13,75 %.

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

23. Valutarisiko

Valutakursindikator 1	885	1.511
Valutaindikator 1 i % af kernekapital efter fradrag	0,5%	0,9%

Valutarisikoen er udtryk for risikoen for tab på Sparekassens positioner i fremmed valuta, når valutakursen ændrer sig negativt med 2 % i forhold til eksponering.

Valutaindikator 1 beregnes som den største sum af henholdsvis positioner i valuta, hvor Sparekassen har et nettotilgodehavende, og sum af positioner i valuta, hvor Sparekassen har nettogæld. Den største af disse positioner sættes i forhold til kernekapitalen efter fradrag.

Med udgangspunkt i Sparekassens positioner i EUR og øvrige valutaer er kursfølsomheden vurderet i forhold til opgørelsen af en sandsynlig valuta-kursrisiko. Kursrisikoen i forhold til EUR skønnes at udgøre 2,25 %, mens kursrisikoen på øvrige valutaer skønnes til at udgøre 12,0 %.

Positioner i EUR	625	1.185
Valutarisiko 2,25 %	14	27
Positioner i andre valutaer	260	326
Valutarisiko 12 %	31	39
Negativ effekt på årets resultat før skat	45	66
Negativ effekt på egenkapital	35	51

24. Aktierisiko

Beholdning unoterede aktier og andre kapitalandele	64.839	78.470
I alt aktieportefølje	64.839	78.470
Aktieeksponering i % af kernekapital efter fradrag	0,0	0,0

Sparekassens aktieeksponering opgøres som Sparekassens beholdning af børsnoterede aktier i % af kernekapitalen efter fradrag - andre kapital andele indgår ikke i beregningen, men påvirker Sparekassens aktierisiko, og indgår i den følgende beregning.

Aktierisikoen er udtryk for risikoen for tab på porteføljen, når aktiekurserne falder.

Sandsynlige kurstab opgøres i forhold til et kurstab på 30 % på børs noterede aktier, og i forhold til et kurstab på 15 % på unoterede aktier.

Kursfald på 15 % - unoterede aktier	9.726	11.771
Negativ effekt på årets resultat før skat	9.726	11.771
Negativ effekt på egenkapital	7.586	9.181

Beløb i 1.000 kr.

2018

2017

25. Renterisiko på gældsinstrumenter

Renterisiko på gældsinstrumenter

(fordelt på valutaer)

DKK

5.721

7.147

I alt renterisiko på positioner

5.721

7.147

Renterisiko i % af kernekapital efter fradrag

3,1%

4,2%

